

Publieksmonitor pensioenen

Rapport – kwartaal 4, 2025

December 2025

Wouter Jacobs
Senior Research Consultant
wouter.jacobs@marketresponse.nl

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

**MARKET
RESPONSE**

Inhoudsopgave

Introductie

- Periodiek onderzoek
- Het meten van vertrouwen
- Dimensies van vertrouwen in pensioen

Conclusies

Resultaten

- Vertrouwen
- Kennis
- Gedrag
- Communicatie

Bijlagen

- Verantwoording
- Tabellen resultaten

In opdracht van:

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Wouter Jacobs
Senior Research Consultant
wouter.jacobs@marketresponse.nl

Sjof Raaijmakers
Research Consultant
sjof.raaijmakers@marketresponse.nl

Twan Karremans
Data Consultant
twan.karremans@marketresponse.nl

Periodiek onderzoek

SZW informeert met alle stakeholders binnen de pensioensector het grote publiek over de vernieuwing van het pensioenstelsel. Daarbij is het belangrijk om goed inzicht te hebben in het draagvlak voor het stelsel. Dit draagvlak wordt gedefinieerd als vertrouwen: vertrouwen in hoe pensioen geregeld is in Nederland, vertrouwen in de organisaties die dat geregeld hebben en het gevoel dat het zorgvuldig en eerlijk gaat.

Met deze publieksmonitor wil het Ministerie van SZW over meerdere jaren de reactie van het Nederlandse publiek op alles wat ze horen en zien over het pensioen inzichtelijk maken. De monitor dient daarmee inzicht te bieden in de mate waarin de communicatiedoelen van SZW en de andere stakeholders worden gerealiseerd.

Voor u ligt het rapport met de uitkomsten van de zestiende meting. Na deze inleiding volgt een overzicht van de belangrijkste bevindingen. Vervolgens worden achtereenvolgens het vertrouwen, de kennis en het gedrag van het publiek ten aanzien van het pensioenstelsel weergegeven. Dit rapport wordt afgesloten met een beknopte onderzoeksverantwoording.

De centrale vraag binnen dit onderzoek is:

In welke mate heeft het algemene publiek vertrouwen in het pensioenstelsel en de partijen die betrokken zijn bij de uitvoering ervan, hoe ontwikkelt dit vertrouwen zich in de tijd en hoe kunnen ontwikkelingen worden verklaard?

Te beantwoorden deelvragen in dit rapport:

Kennis, beleving en gedrag

- Wat is het kennisniveau van het publiek met betrekking tot het pensioenstelsel?
- Wat is de beleving en houding (waaronder het vertrouwen) van burgers met betrekking tot het pensioenstelsel?
- Wat doet het publiek in relatie tot het pensioenstelsel (informatie verzamelen, keuzes maken etc.)?

Verklaren van verschillen en ontwikkelingen

- Wat veroorzaakt de veranderingen op het gebied van kennis, beleving en gedrag in de tijd en welke rol speelt de publiekscampagne hierbij?
- In hoeverre zijn de gebruikte middelen gezien en hoe worden deze beoordeeld?
- Hoe verschillen de diverse doelgroepen van elkaar?

Het meten van vertrouwen

Vertrouwen is een complex en samengesteld begrip dat daarom niet goed met één vraag te meten is. Ten behoeve van dit onderzoek is er een vertrouwensconstruct ontwikkeld dat zijn theoretische basis kent in publicaties van o.a. Van Raaij (2009) en Moin (2021). Het construct bevat de volgende dimensies:

- Toereikend (doet wat het moet doen)
- Stabiel
- Eerlijk (integer, eerlijk verdeeld)
- Deelnemer-vriendelijk (goede bedoelingen)
- Identificatie (waardencongruentie)
- Communicatie (transparantie)

De dimensies zijn geoperationaliseerd tot stellingen (zie volgende pagina). Hierbij is samengewerkt met wetenschappers. Na de eerste meting is het vertrouwen geconstrueerd, gefinetuned en gevalideerd door middel van statistische technieken. De stellingen zijn voorgelegd in het online onderzoek en gescoord op een 5-puntsschaal (helemaal mee oneens -> helemaal mee eens).

In het hoofdstuk vertrouwen zijn de scores op de verschillende dimensies van vertrouwen weergegeven. Deze zijn tot stand gekomen door het bepalen van een gewogen gemiddelde van de scores op de stellingen die horen bij de betreffende dimensie. Het overall vertrouwen is vastgesteld door het berekenen van een gemiddelde score van de verschillende dimensies. De gewichten van de stellingen zijn bepaald aan de hand van factoranalyses. De scores zijn uiteindelijk genormaliseerd naar een schaal lopend van 1 tot 10 waarbij een score tussen 1 en 4 wordt beschouwd als 'weinig vertrouwen', een score tussen 4 en 7 als 'neutraal' en een score tussen 7 en 10 als 'veel vertrouwen'.

Doelgroep en subdoelgroepen

Voor dit onderzoek is er binnen de populatie van personen 18+ een gestratificeerde steekproef getrokken waarbij onderstaande drie voor pensioen relevante subgroepen worden onderscheiden. De data zijn achteraf gewogen op o.a. leeftijd en regio zodat de totale resultaten representatief zijn voor Nederland 18+.

- Niet gepensioneerden tot 55 jaar. Voor deze groep ligt het pensioenmoment nog wat verder in de toekomst (59% van de bevolking in Nederland 18+)
- Niet gepensioneerden, ouder dan 55 jaar. Voor deze groep geldt dat het pensioenmoment dichtbij komt (23% van de bevolking 18+)
- Gepensioneerden (18% van de bevolking 18+).

Daarnaast wordt onderscheid gemaakt naar de mate waarin men financieel geletterd is. Deze onderverdeling is gemaakt op basis van het zelf gerapporteerde vermogen om financiële zaken te regelen en op orde te houden. Voor de groep hoog financieel geletterden geldt dat zij met vertrouwen vrijwel alle financiële zaken zelf kunnen regelen, de groep die wordt aangemerkt als gemiddeld financieel geletterd kan dit gedeeltelijk zelf maar spreekt ook onzekerheid uit met betrekking tot het regelen van een deel van de zaken. Voor de groep laag financieel geletterden geldt dat zij weinig vertrouwen hebben in het eigen kunnen als het gaat om het regelen en op orde houden van de financiële zaken. De drie genoemde groepen zijn gedefinieerd door middel van een clusteranalyse. De steekproef wordt uiteindelijk gewogen zodat zij representatief is voor de populatie van personen 18+. Meer informatie over de weging is te vinden in de bijlage Onderzoeksverantwoording.

Dimensies van vertrouwen in pensioen

Toereikend

- Het pensioen is waardevast, dat wil zeggen dat het er rekening mee houdt dat het leven steeds duurder wordt
- Het pensioen is goed afgestemd op wat je nodig hebt als je met pensioen gaat
- De manier waarop pensioenen geregeld worden gaat uit van wat het beste is voor de mensen die werken en de mensen die gepensioneerd zijn

Stabiel

- De partijen die in Nederland over pensioenen gaan, zullen niet zomaar omvallen
- Tegen de tijd dat ik met pensioen ga, is er voldoende geld om mij tot mijn dood pensioen uit te betalen

Eerlijk

- Bij het pensioen wordt er netjes en zorgvuldig omgegaan met de pensioenbetalingen
- De manier waarop pensioenen in Nederland zijn geregeld, is eerlijk
- Bij het pensioen is op een eerlijke manier rekening gehouden met wat het beste is voor ouderen en jongeren

Deelnemer-vriendelijk

- Partijen die betrokken zijn bij het pensioen zijn goed bereikbaar voor vragen
- Ik krijg eerlijke informatie over pensioen

Identificatie

- Ik voel me verbonden met de partijen die over pensioenen gaan
- De manier waarop pensioenen geregeld worden is goed voor mens, milieu en de samenleving

Duidelijke communicatie

- Pensioen wordt uitgelegd op een manier die ik begrijp
- De informatie die je ontvangt over je pensioen is duidelijk en begrijpelijk

Belangrijkste conclusies

Pensioenvertrouwen weer gestegen in het vierde kwartaal van 2025. Meer Nederlanders merken op dat hun pensioen is aangepast naar het nieuwe stelsel.

Vertrouwen in pensioen stijgt weer en evenaart de hoogste score sinds het begin van de metingen

- Het vertrouwen in het pensioen in Nederland lijkt wat te fluctueren de afgelopen kwartalen. Na een daling in het vorige kwartaal zien we nu weer een significante stijging.
- Ook voor alle onderliggende dimensies van het vertrouwen zien we een lichte stijging ten opzichte van het derde kwartaal van 2025. Voor de aspecten 'Duidelijke communicatie', 'Stabiel', 'Identificatie' en 'Toereikend' is de stijging, met drie tienden, het grootst.
- Het vertrouwen is stelselmatig hoger onder gepensioneerden en financieel hoog geletterden. Daarbij is het vertrouwen onder financieel hoog geletterden zelfs nog wat gegroeid. Dit kwartaal is het vertrouwen het sterkst toegenomen onder 55-minners en financieel gemiddeld geletterden. Dit zijn ook de groepen waar het vertrouwen het sterkst fluctueert.

Een grote groep heeft geen uitgesproken vertrouwen of een gebrek aan vertrouwen in hoe het pensioen geregeld is

- Ongeveer 10% heeft weinig vertrouwen. Zij twijfelen of de overheid en de pensioensector echt in het belang van burgers handelen en/of vrezen dat hun eigen pensioen onvoldoende hoog zal zijn.
- Zo'n 60% is neutraal in het vertrouwen. Binnen deze groep zien we drie subgroepen: mensen die in hun toelichting toch vooral wantrouwen uiten, mensen die afwachtend of twijfelend zijn en mensen die neigen naar een positiever vertrouwen.
- Circa 30% heeft (veel) vertrouwen. Zij vinden dat het pensioenstelsel goed geregeld is, wijzen op stevig toezicht en noemen positieve ervaringen of een heldere informatievoorziening.

Geen grote ontwikkelingen zichtbaar m.b.t. pensioen kennis

- De kennis die het publiek heeft over de basiskennmerken van het pensioen verandert niet wezenlijk in de tijd. Wat dit kwartaal met name opvalt is dat weer meer mensen weten dat het pensioen plaats biedt aan zzp'ers en dat de hoogte van het pensioen wordt bepaald door de inleg.
- Het kennisniveau onder (bijna) gepensioneerden en financieel hoger geletterden is consequent hoger dan onder 55-minners en laag financieel geletterden.

Meer Nederlanders merken op dat hun pensioen is aangepast naar het nieuwe stelsel

- De mate waarin Nederlanders zich actief bezighouden met pensioen is stabiel gebleven ten opzichte van het derde kwartaal.
- Vergeleken met voorgaande metingen geven in het vierde kwartaal meer Nederlanders aan dat hun pensioen(en) zijn aangepast naar het nieuwe stelsel. Voor het eerst zien we daar een significante stijging. Daarnaast valt op dat het eigen pensioenfonds nu de belangrijkste bron is van informatie over het nieuwe stelsel. Dit komt omdat het nieuws, vergeleken met het vorige kwartaal, juist minder vaak wordt gekozen.

Context van dit onderzoek:

Dit onderzoek meet vertrouwen en bekendheid met de veranderende regels op hoog over niveau. Dit onderzoek kan niet worden gebruikt om conclusies te trekken over het bereik en effect van de publiekscampagne over pensioenduidelijkheid.nl.

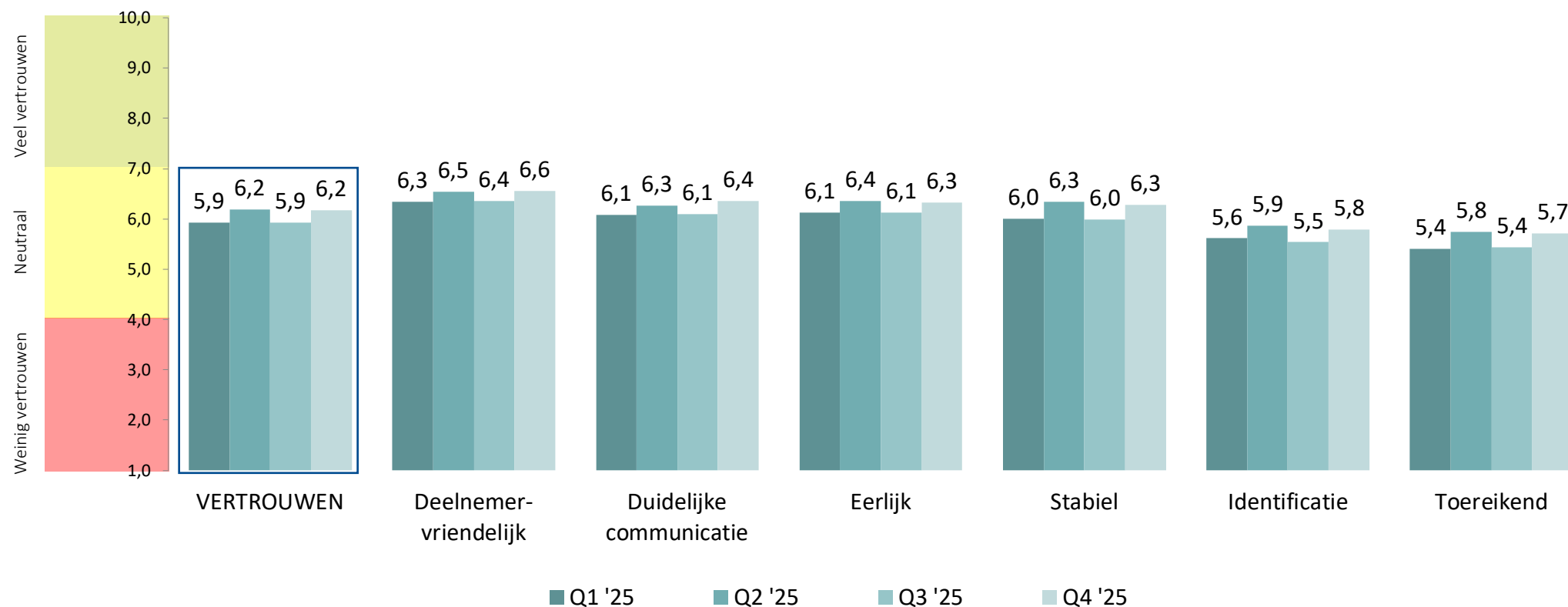
* Construct waarmee de mate waarin men in staat is om zelfstandig financiële zaken te regelen, uit kan worden gedrukt. Zie pag. 4 voor meer toelichting

Resultaten | Vertrouwen

Vertrouwen in het pensioen in Nederland neemt weer toe, evenaring van hoogste score sinds het begin van de metingen

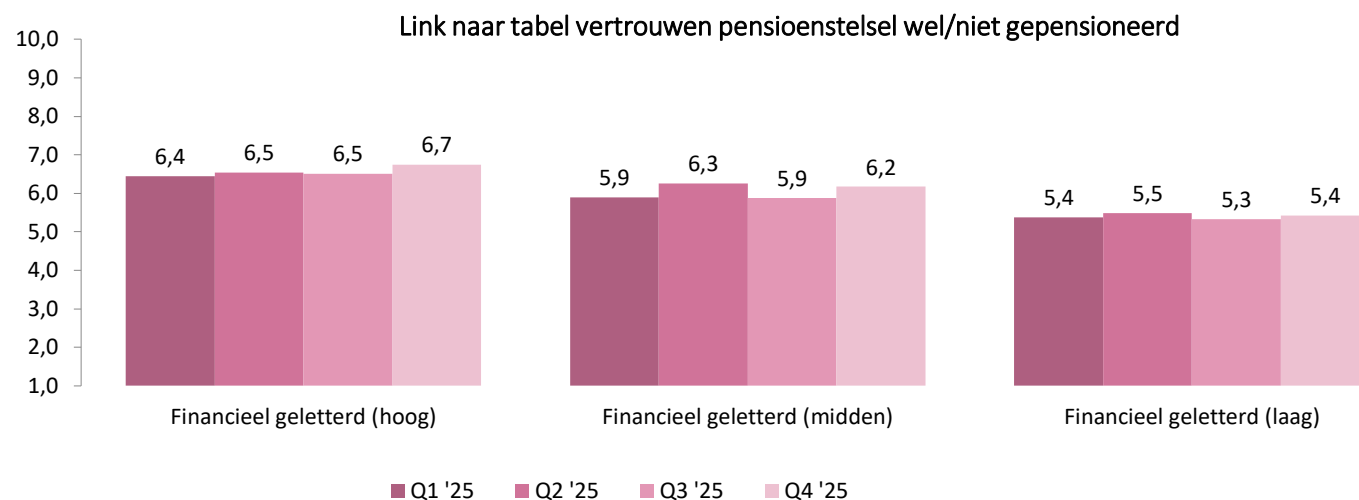
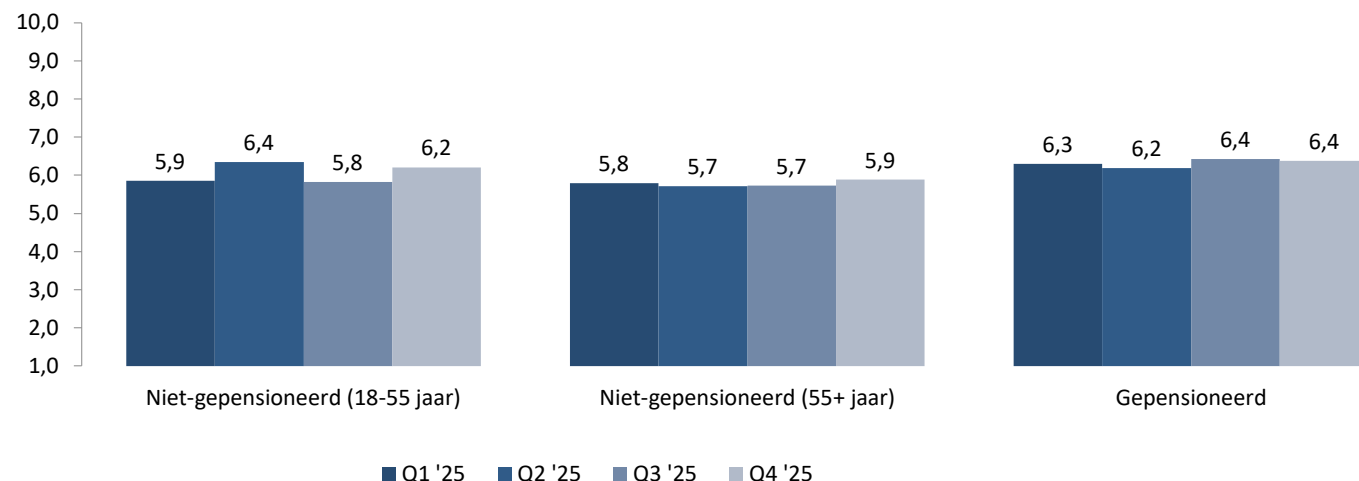

[Link naar tabel vertrouwen pensioenstelsel](#)

Ook op de onderliggende vertrouwensaspecten zien we een stijging van de scores, variërend van twee tot drie tienden. De scores zijn daarmee weer ongeveer op hetzelfde niveau als in het tweede kwartaal van 2025. Voor de aspecten 'Duidelijke communicatie', 'Stabiel', 'Identificatie' en 'Toereikend' is de stijging, met drie tienden, het grootst.

Toename in het vertrouwen vooral zichtbaar bij 18-55-jarigen en Nederlanders die financieel hoger geletterd zijn

[Link naar tabel vertrouwen pensioenstelsel wel/niet gepensioneerd](#)

[Link naar tabel vertrouwen pensioenstelsel mate van financieel geletterd](#)

De stijging in het pensioenvertrouwen is vooral zichtbaar onder 18-55 jarigen. Dit is vergelijkbaar met het beeld dat we in het tweede kwartaal zagen. Het vertrouwen in het pensioen fluctueert het sterkst in deze groep. Desalniettemin zien we dat nu ook onder niet gepensioneerde 55-plussers het vertrouwen in lichte mate toeneemt. Onder gepensioneerden blijft het vertrouwen nagenoeg stabiel. Ondanks de stijging van het vertrouwen onder 18-55 jarigen, blijft het vertrouwen onder gepensioneerden het grootst.

Gekeken naar financiële geletterdheid zien we dat het vertrouwen het hoogst is (en blijft) onder de groep financieel hoog geletterden. Daarbij neemt het vertrouwen in deze groep zelfs nog wat toe. Onder financieel gemiddeld geletterden fluctueert het vertrouwen sterker, daar is de stijging ten opzichte van het derde kwartaal het grootst.

Wat maakt dat men wel of geen vertrouwen heeft?

Zo'n 10% heeft weinig vertrouwen. Belangrijke oorzaken hiervoor zijn twijfel of de pensioensector en de overheid voldoende handelen vanuit het belang van de burgers (i.p.v. eigenbelang) en de indruk/wetenschap dat het pensioen voor hen onvoldoende zal zijn

Het publiek is gevraagd om het eigen vertrouwensoordeel toe te lichten. Op deze en de volgende twee pagina's is een samenvatting weergegeven van de meest genoemde en typerende onderbouwingen per vertrouwenscategorie. We zien in de toelichtingen dat het nieuwe pensioenstelsel regelmatig wordt benoemd. Daarbij valt op dat de groep met weinig tot geen vertrouwen de kenmerken van het nieuwe stelsel vooral negatief uitlegt. Veranderingen zorgen voor onzekerheid en met name beleggen wordt als iets negatiefs gezien.

Weinig tot geen vertrouwen (score 0 tot 4): 10%

Politiek onbetrouwbaar / wantrouwen richting overheid

- "Zolang de politiek voor zichzelf andere regels maakt heb ik totaal geen vertrouwen"
- "De regering in Nederland is een hele onbetrouwbare partij"
- "Corrupte bende in Den Haag"
- "Parlementariërs blijven onder het oude pensioenstelsel vallen en de rest van Nederland moet verder invaren"

Steeds veranderende regels / onduidelijkheid

- "Omdat ze er steeds aan morrelen"
- "Het verandert te vaak en met het nieuwe systeem krijg ik nog minder dan met het vorige systeem"
- "De informatie en regelingen wisselen voor mijn gevoel elke zoveel jaar"
- "Was goed geregeld, na wijziging veel risico voor gepensioneerden"

Gebrek aan indexatie / inflatie

- "Wij hebben 12 jaar lang dezelfde maandelijkse uitkering ontvangen, nooit prijscompensatie"
- "Mijn pensioen is al jaren hetzelfde en alles is veel duurder geworden"
- "Alles wordt alleen maar duurder en staat niet in verhouding met wat je uiteindelijk aan pensioen uitbetaald krijgt"

Oneerlijkheid / scheve verdeling

- "Is alleen nog voor de babyboomers interessant en voor mijzelf en aankomende jeugd slecht geregeld"
- "Je krijgt veel minder dan is beloofd, en wordt nooit meer verhoogd."

Wantrouwen in beleggingen / risico's stelsel

- "Slechte beleggers, te veel kosten, te hoge salarissen ... zelf sparen levert minder verlies op"
- "Omdat er teveel word gerommeld met het geld, niet wetende of het ingelegde wel zal stijgen"
- "Omdat het afhankelijk gemaakt is van hoe de AEX het doet"

Geen zeggenschap / verplichting

- "Omdat we geen zeggenschap hebben over ons eigen geld"
- "alles wordt door de grote jongens besloten, zonder dat je zelf wat hebt in te brengen"
- "Dat de mensen verplicht geld moeten afstaan voor een toekomst die nog niet gerealiseerd is vind ik niet ok."

Angst dat pensioen verdwijnt / onvoldoende geld

- "Omdat ik denk dat er over 10 jaar geen pensioen meer bestaat"
- "Tegen de tijd dat ik met pensioen ga, wordt er niet genoeg ingelegd"
- "Ik denk dat er voor de toekomst te weinig is."

Negatieve ervaringen met fondsen / beloften niet nagekomen

- "Omdat er in het verleden veel geld is afgenomen van bijvoorbeeld mijn ouders"
- "Ik dacht dat ik mijn pensioen goed geregeld had maar dat bleek niet te kloppen"
- "Ik kan alleen beoordelen over mijn eigen pensioenfonds (SPF) en heb het idee dat dat een rommeltje is."

Te ingewikkeld / gebrek aan inzicht

- "Veel te ingewikkeld"
- "Geen idee hoe het precies werkt."
- "Met het nieuwe systeem wordt er van uitgegaan dat alle Nederlanders verstand hebben van beleggen"

Te lang doorwerken / te hoge pensioenleeftijd

- "We moeten veel te lang doorwerken"
- "Doordat t verplicht is tot een leeftijd die velen niet zullen bereiken"
- "Tegen de tijd dat je met pensioen kunt ben je oud en versleten"

Pensioen te laag / onvoldoende inkomen

- "Doordat ik te weinig verdien om een adequaat pensioen op te bouwen"
- "Er blijft te weinig in het potje over"
- "Je gaat er eerder op achteruit dan vooruit"

Te hoge kosten / zelfverrijking pensioenfondsen

- "Te veel ingelegd geld aan de strijkstok van pensioenbeheerders en hun veel te dik betaalde managers"
- "Er gaat teveel geld naar de verkeerde mensen die er geen recht op hebben"
- "Pensioenbeheerders geven niet om de mensen maar om zichzelf"

De groep met een 'neutraal' vertrouwen laat zich verdelen in een groep mensen die in de toelichting vooral blijkt geeft van wantrouwen, een groep die afwacht/twijfelt en een groep die neigt richting een positieve houding

Neutraal (4 tot 7): 60%

Neiging naar negatief vertrouwen

Onzekerheid en wantrouwen rond het nieuwe pensioenstelsel

- "Het oude systeem vertrouw ik, het nieuwe systeem en de overgang daarnaartoe niet"
- "Met het nieuwe pensioenstelsel heb ik geen idee wat er verwacht mag worden."
- "De nieuwe regels, straks gaat het slechter en dan ook minder pensioen, vastigheid is weg"

Politieke bemoeienis en (gevoel van) corruptie

- "Dominantie van de politiek. Pensioen zou los moeten staan van bemoeienis van de politiek."
- "De overheid gaat er binnenkort over en dat zijn alleen maar graaiers en hebben niets op met de gewone mensen."
- "We zijn geen corrupt land, maar ik begin steeds minder vertrouwen in de Nederlandse politiek te hebben."

Angst voor lage, niet-waardevast en te late pensioenuitkering

- "Ik denk niet dat het pensioen t.z.t. hoog genoeg is om te blijven leven zoals ik gewend ben."
- "Ik heb het idee dat er teveel onzekerheid is over de waarde vastheid. Het leven is ontzettend veel duurder geworden en ik betwijfel sterk of er genoeg over blijft voor ons als we eenmaal met pensioen kunnen gaan."

Wantrouwen in beleggingen en 'gesjoemel' met pensioengeld

- "Zodra de beurzen crashen gaan de pensioenen ook zakken door de beleggingen."
- "Er vloeit teveel geld weg waar dat niet hoort en er wordt tegenwoordig te activistisch groen belegd wat niet genoeg oplevert"

Twijfel / echt in het midden

Afwachten hoe het nieuwe stelsel uitpakt

- "Eerst maar zien, die stelselverandering"
- "Moet nog zien of het in 2026 allemaal lukt"
- "Nieuw pensioensysteem is afwachten"

Weinig kennis en 'ver-van-mijn-bed-show'

- "Het is voor mijn nog 'ver van mijn bed'. Ik heb me er niet in verdiept en zie tegen die tijd wel hoe het ervoor staat."
- "Ik heb niet zo'n zicht op. Ik ben niet bezig met die fase in mijn leven. Ik vertrouw erop dat het geregeld is, maar zeker weet ik het niet"
- "Ik heb me te weinig in verdiept om precies te weten hoe het zit"

Gemengd beeld: nu redelijk geregeld, maar onzeker over toekomstbestendigheid

- "Goede basis. Weet niet of het toekomst bestendig is"
- "Het gaat al jaren prima met de pensioenvoorzieningen en ik verwacht dat dat in de nabije toekomst zo zal blijven."
- "Volgens mij gaat het tot nu toe altijd goed, ik hoor in elk geval geen slechte berichten. Vandaar enig vertrouwen"

Zorgen over vergrijzing, economie en draagvlak

- "De leeftijdspiramide klopt niet meer"
- "Een onzekere toekomst. Inflatie. Steeds meer ouderen en uitkeringsgerechtigden, en weinig jongeren die werken."
- "Weet niet of het bestendig is met vergrijzing enerzijds en afnemende bevolking anderzijds"

Neiging naar positief vertrouwen / voordeel van de twijfel

Vertrouwen in Nederlandse instituties, regels en toezicht

- "In Nederland zijn dergelijke dingen over het algemeen goed geregeld."
- "Ik heb vertrouwen omdat het pensioenstelsel in Nederland al vele jaren stabiel is en goed wordt beheerd. Er zijn duidelijke regels en controles, en de overheid zorgt ervoor dat mensen hun pensioen krijgen."
- "We leven in een goed georganiseerd land, partijen die pensioenen regelen vind ik betrouwbaar."

Persoonlijk goede ervaringen met pensioenopbouw en -uitkering

- "Ik zelf heb 45 jaar gewerkt bij één bedrijf, dat zelf een pensioenfonds heeft. Inmiddels krijg ik al een aantal pensioen dat jaarlijks geïndexeerd wordt. Dus hierin heb ik wel enig vertrouwen in dit pensioenfonds"
- "Tot nu toe is dat goed geregeld!"
- "Ik heb een goed pensioen voor later"

Trots ten opzichte van andere landen / 'beste stelsel'

- "Nederland heeft het beste pensioenstelsel ter wereld"

Vertrouwen met kanttekening: 'ik ga er maar van uit dat het goed komt'

- "Ik ga ervanuit dat het goed geregeld is, zodat iedereen kan genieten van een fijn pensioen."
- "Ik denk dat het wel goed geregeld is maar het is mij niet helemaal duidelijk"
- "I.v.m. het nieuwe pensioenstelsel is het me nog helemaal duidelijk wat er echt veranderd, m.a.w. hoe merk ik het in mijn portemonnee? Ik heb wel behoorlijk vertrouwen dat het goed komt."

De groep met (veel) vertrouwen spreekt uit dat het pensioen goed geregeld is met goed toezicht, ze wijzen op goede ervaringen en/of een goede informatievoorziening

Veel vertrouwen (7 t/m 10): 30%

Sterk toezicht & duidelijke regelgeving

- *"De overheid houdt nauwlettend in de gaten hoe de pensioenfondsen beleggen"*
- *"Strengere regels in NL"*
- *"Omdat er goed toezicht op wordt gehouden"*
- *"Daar zit goede controle op."*

Goede informatievoorziening & transparantie

- *"Ik krijg duidelijke informatie en goede overzichten"*
- *"De informatie die ik krijg van mijn pensioenfonds is overzichtelijk en toekomstgericht."*
- *"Omdat alles heel goed georganiseerd en verantwoord is, en ik elke zes maanden een schriftelijk rapport ontvang."*

Vertrouwen door persoonlijke ervaringen

- *"Ik heb pensioen en tot nu toe goed geregeld"*
- *"Ik heb nooit problemen ondervonden"*
- *"Ik heb goede ervaring en ik ben tevreden met mijn pensioen, alles is goed geregeld"*
- *"Dit soort zaken zijn goed geregeld. Ik ben nu 1 jaar met pensioen en tot nu toe heb ik geen reden tot klagen."*

Sterk en internationaal gewaardeerd Nederlands pensioenstelsel

- *"Het is bekend dat Nederland en Denemarken het beste pensioenstelsel hebben"*
- *"Andere landen is het slechter"*
- *"Beste stelsel van de wereld"*

Deskundigheid & solide fondsen

- *"Door de financiële professionals"*
- *"Solide fondsen"*
- *"Daar zitten deskundige medewerkers"*
- *"Het wordt gedaan door grote en gerenommeerde partijen."*

Voorzichtig vertrouwen / voordeel van de twijfel

- *"We gaan het zien hoe het nieuwe pensioenstelsel uitpakt."*
- *"Ik denk dat het goed zit, maar zekerheid heb je pas als het zover is"*
- *"Tot nu was goed geregeld, in de toekomst zullen we zien"*
- *"Ik heb enig wantrouwen v.w.b. de veranderingen... maar verder gaat het goed"*

Goed georganiseerde wettelijke structuur

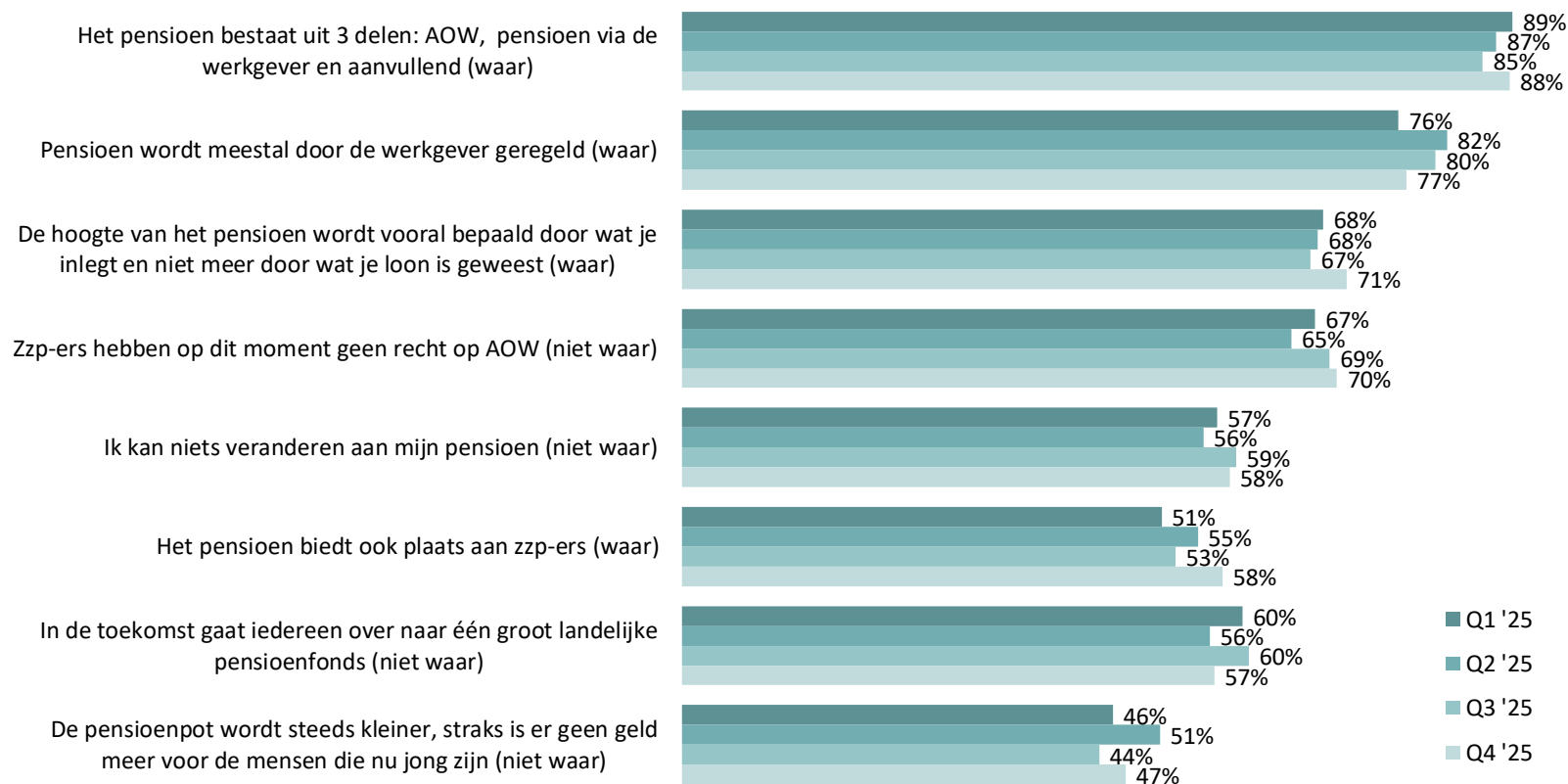
- *"Omdat het via de pensioenwet is geregeld"*
- *"Het is wettelijk vastgelegd en betrouwbaar."*
- *"Omdat het duidelijk geregeld is."*
- *"De belangrijkste reden is de robuuste driepijlerstructuur."*

Resultaten | Kennis

De meeste Nederlanders weten dat het pensioen bestaat uit 3 delen en dat het meestal door de werkgever wordt geregeld

[Link naar tabel bekendheid pensioen](#)

De basiskenmerken van het pensioen blijven bij de meeste mensen bekend. De meeste Nederlanders weten dat het pensioen bestaat uit 3 delen en dat het meestal door de werkgever wordt geregeld.

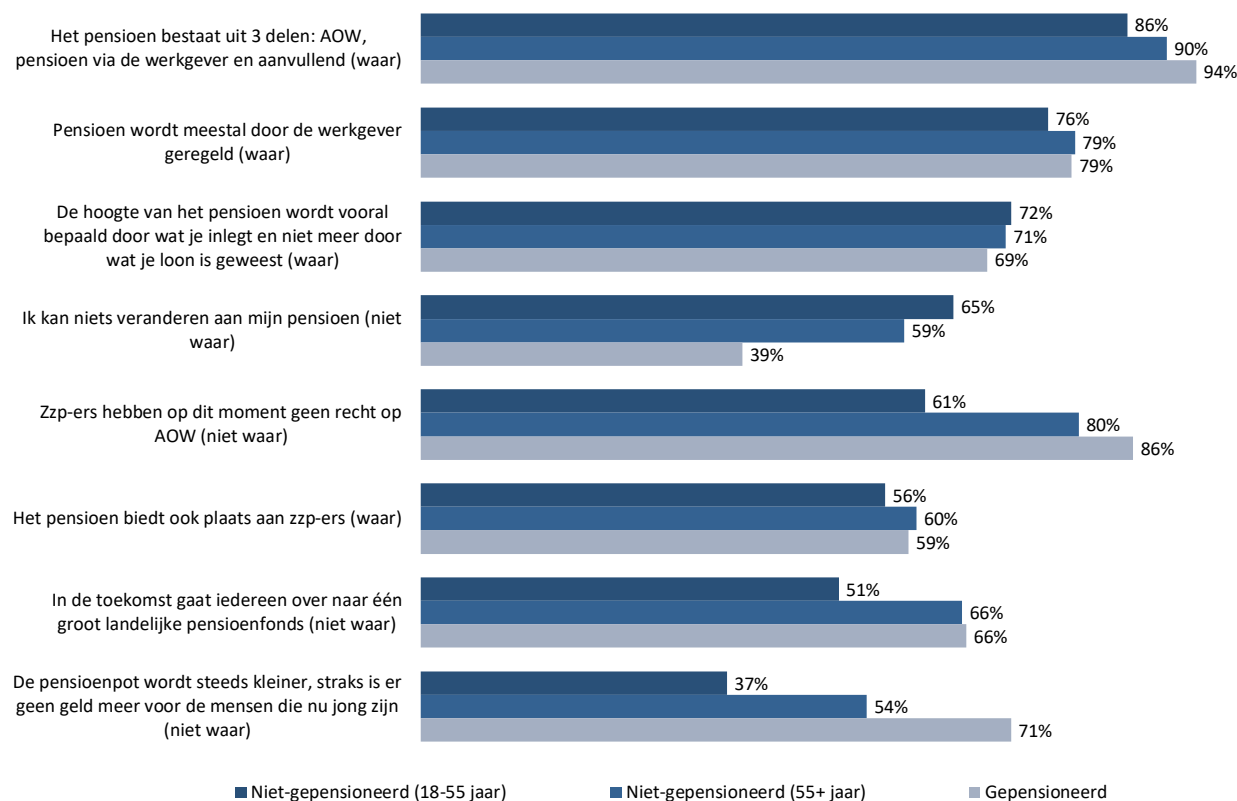
We zien kleine fluctuaties tussen de metingen maar geen grote verschuivingen in de tijd.

Wat met name opvalt is dat in het vierde kwartaal meer mensen weten dat het pensioen plaats biedt aan zzp'ers en de hoogte van het pensioen wordt bepaald door wat je inlegt. Ook lijkt de dalende trend te zijn gestopt van het aandeel dat weet dat het pensioen uit 3 delen bestaat.

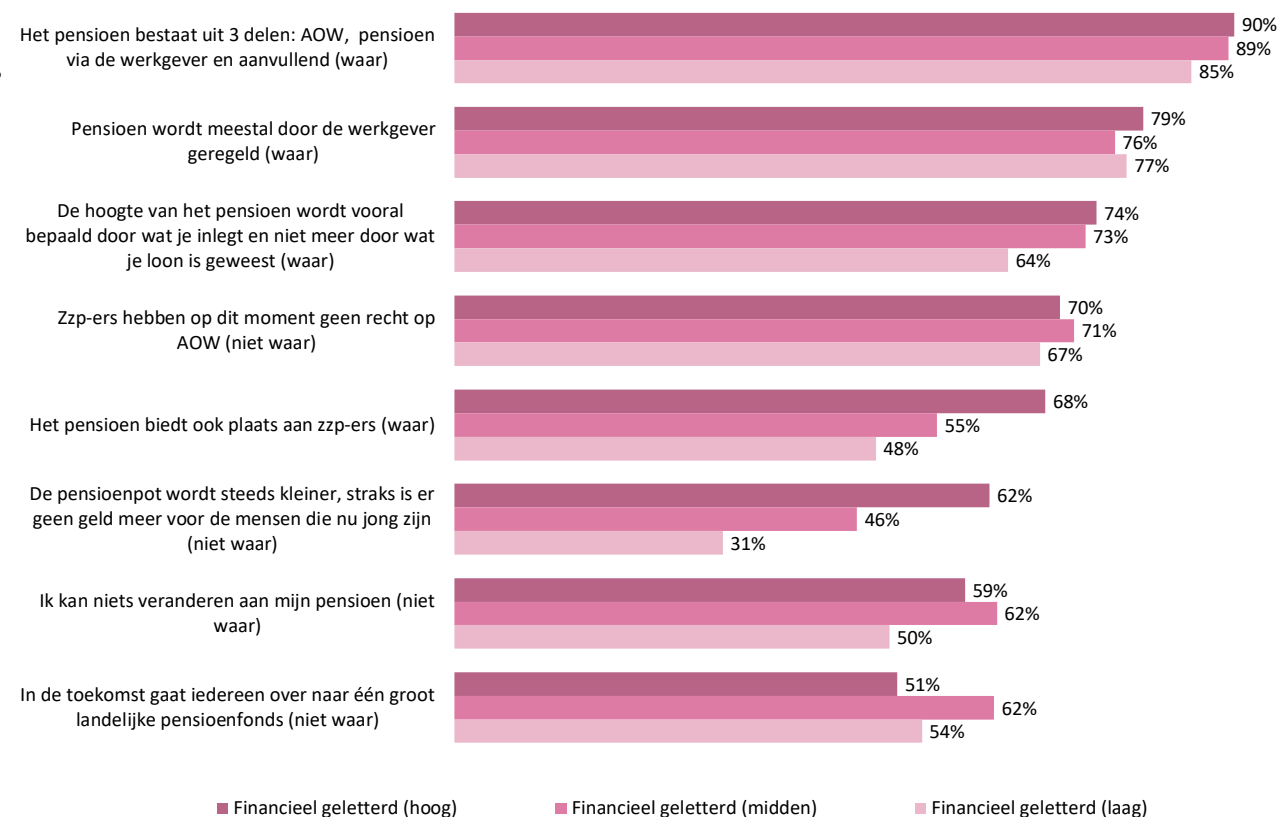
In de grafiek is het aandeel van het publiek weergegeven dat de betreffende vraag juist heeft beantwoord. Zij hebben dus het antwoord gegeven dat tussen haakjes achter de stelling is weergegeven.

Het kennisniveau is doorgaans hoger onder (bijna) gepensioneerd en financieel hoger geletterden, 18-55-jarigen weten juist vaker dat ze wat kunnen veranderen aan het pensioen

[Link naar tabel bekendheid pensioen wel/niet gepensioneerd](#)

[Link naar tabel bekendheid pensioen mate financieel geletterd](#)

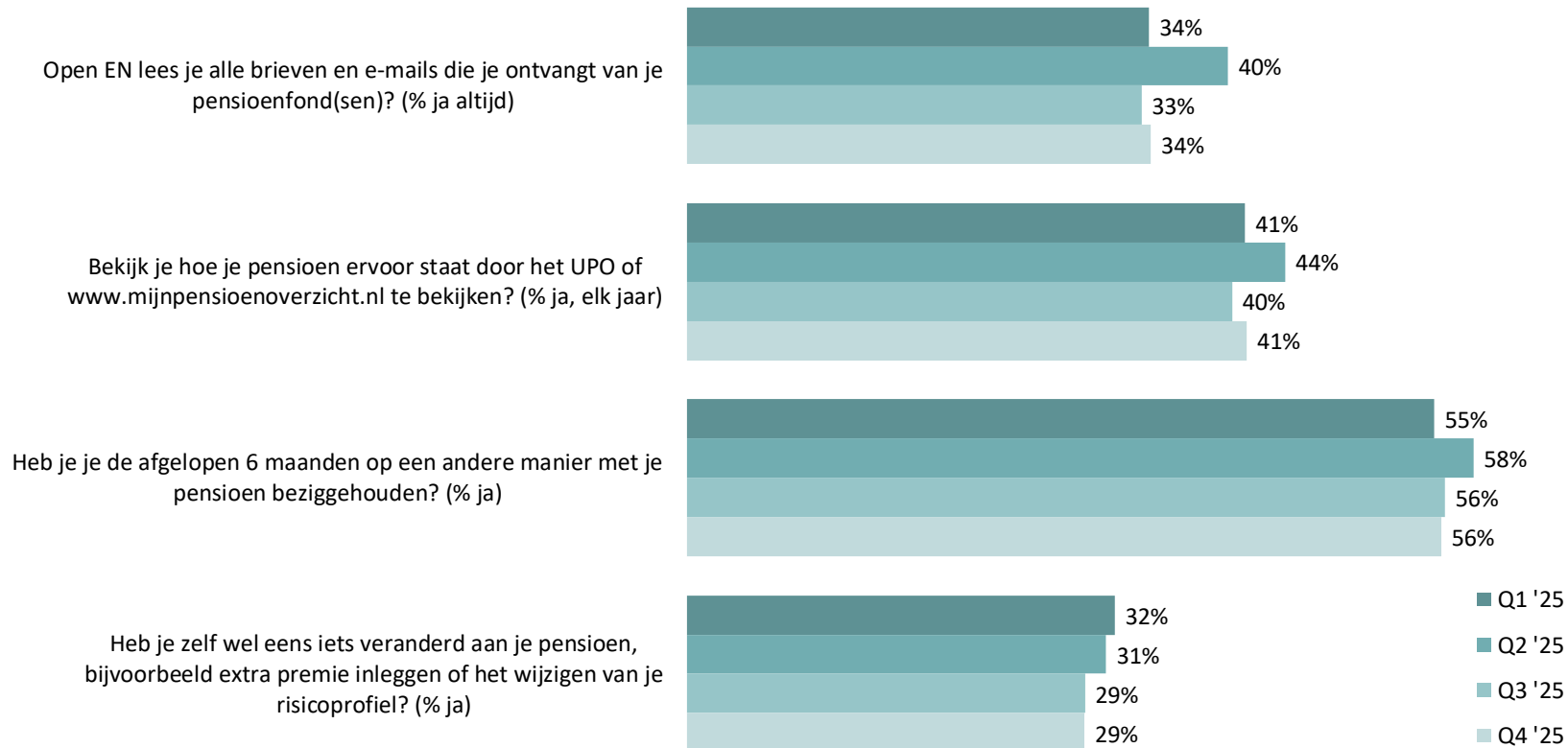
In de grafieken is het aandeel van het publiek weergegeven dat de betreffende vraag juist heeft beantwoord. Zij hebben dus het antwoord gegeven dat tussen haakjes achter de stelling is weergegeven.

Resultaten | Gedrag

De mate waarin Nederlanders zich bezighouden met pensioen is stabiel ten opzichte van het derde kwartaal

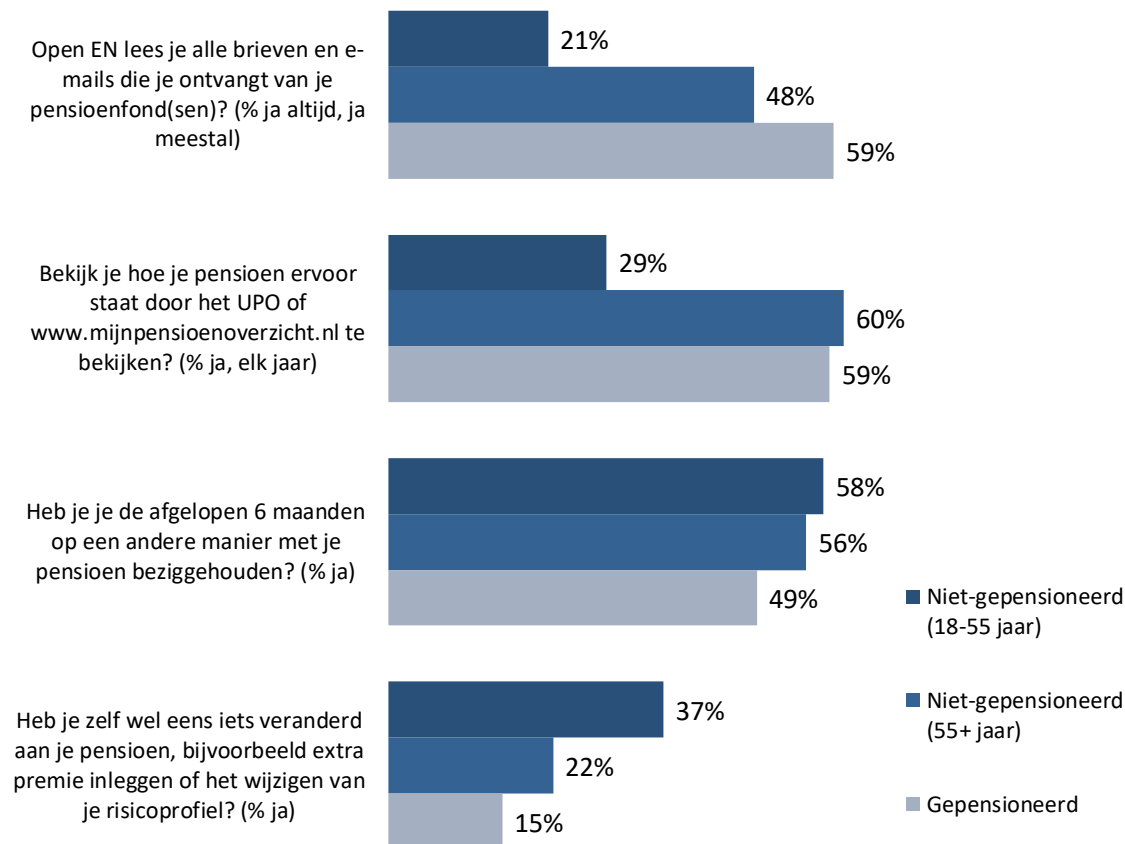
[Link naar tabel gedrag](#)

We zien nauwelijks tot geen noemenswaardige verschuivingen in het gedrag van Nederlanders in de mate waarin ze bezig zijn met het pensioen.

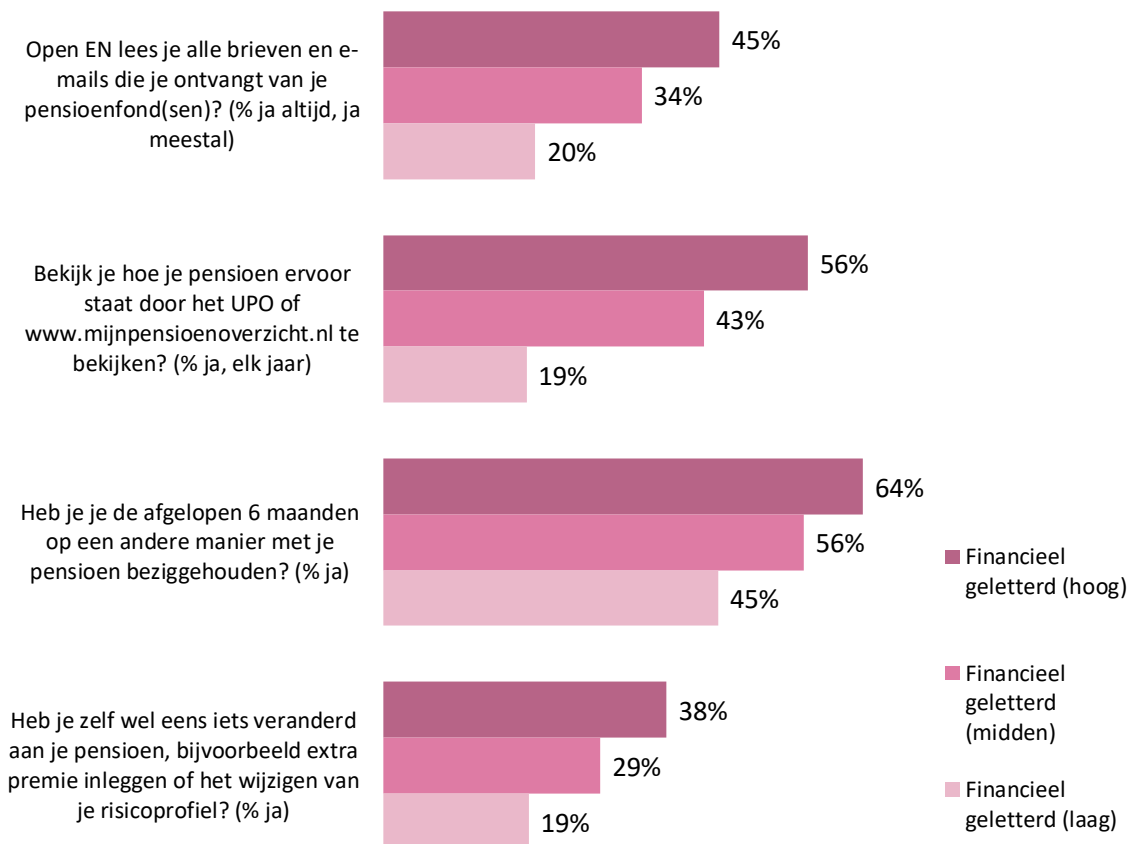
Ruim de helft geeft aan dat ze zich in de afgelopen 6 maanden bezig hebben gehouden met het pensioen. Dit blijft een relatief hoge score ten opzichte van het gemiddelde van de metingen (51%).

18-55 jarigen lezen minder vaak brieven/e-mails en bekijken minder vaak hoe het pensioen ervoor staat. Financieel hoog geletterden houden zich in algemene zin meer met het pensioen bezig.

[Link naar tabel gedrag wel/niet gepensioneerd](#)

[Link naar tabel gedrag mate van financieel geletterd](#)

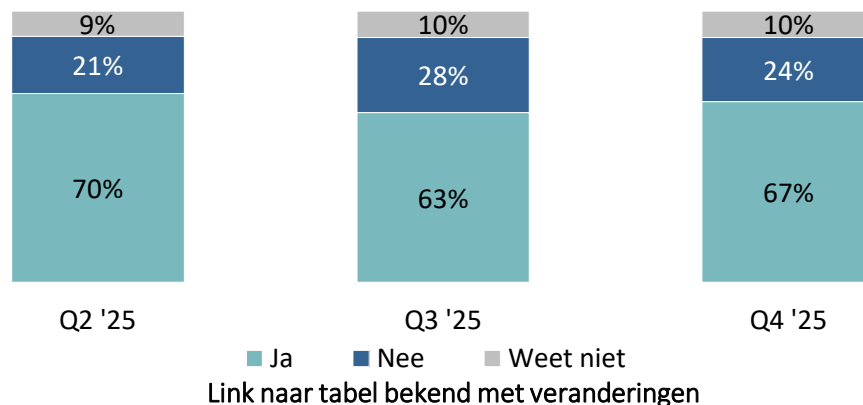

Resultaten | Communicatie

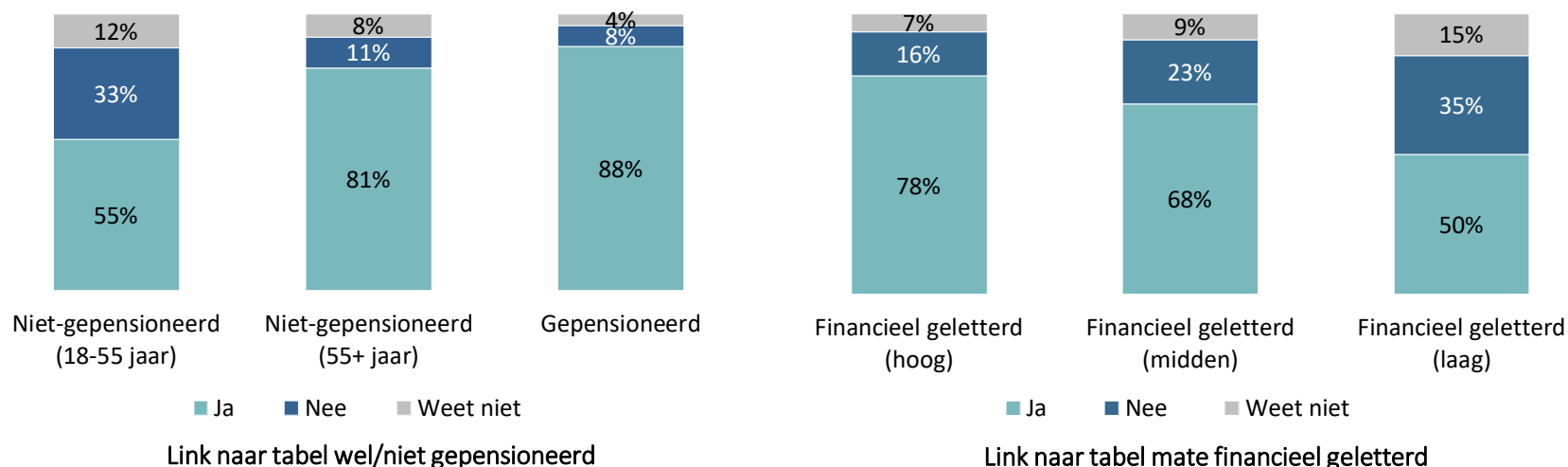
Ruim twee op de drie zijn bekend met nieuwe regels van het pensioen, een lichte stijging t.o.v. het vorige kwartaal

De bekendheid met het feit dat er dingen gaan veranderen aan het pensioen stijgt weer licht na een daling in het derde kwartaal. Vanaf eind 2023 is de bekendheid behoorlijk stabiel rond 65%.

De bekendheid is stelselmatig hoger onder bijna gepensioneerd, gepensioneerd en financieel hoog geletterden.

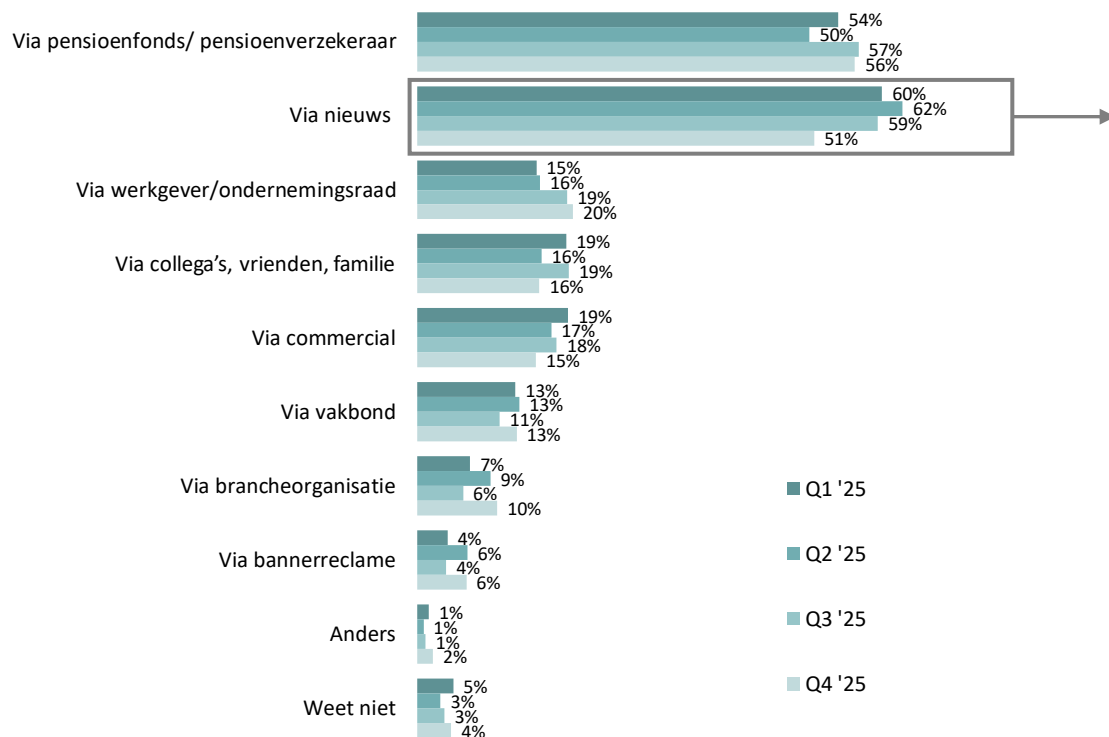
Vraag: Het kabinet heeft samen met werknemers- en werkgeversorganisaties in 2019 een pensioenakkoord gesloten met afspraken over pensioenen en AOW. Ben jij bekend met het feit dat er dingen gaan veranderen aan het pensioen in Nederland?

Minder Nederlanders krijgen in het vierde kwartaal wat over de veranderingen mee via het nieuws, het eigen pensioenfonds is nu de belangrijkste bron

In het vierde kwartaal van 2025 blijven het nieuws en het pensioenfonds/de verzekeraar de voornaamste bronnen van bekendheid. Het nieuws wordt vergeleken met een kwartaal eerder wel duidelijk minder vaak genoemd als bron.

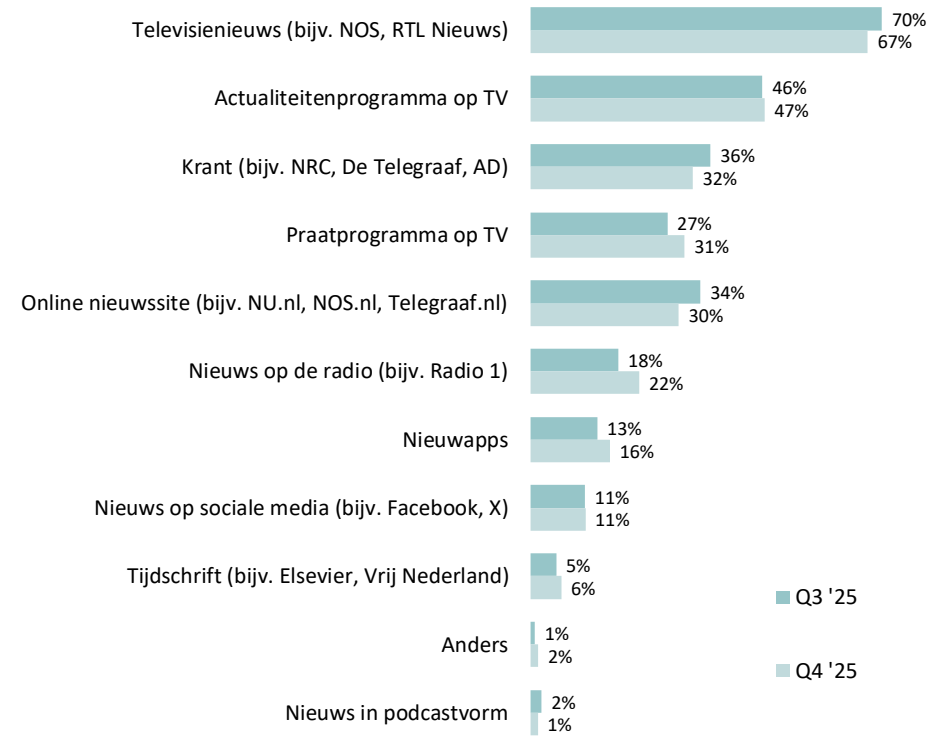
Aan mensen die via het nieuws iets hebben gehoord over de veranderingen aan het pensioen is gevraagd via welke nieuwsbron dit was. Het televisienieuws is hierbij de meest genoemde bron. Praatprogramma's op tv, nieuws op de radio en nieuwsapps worden wat vaker genoemd in het vierde kwartaal (niet significant).

[Link naar tabel bron van bekendheid](#)

Vraag: Weet je ook nog waar of van wie je iets hebt gehoord over veranderingen aan het pensioen in Nederland?

Basis: iedereen die bekend is met het feit dat er dingen gaan veranderen aan het pensioen in Nederland.

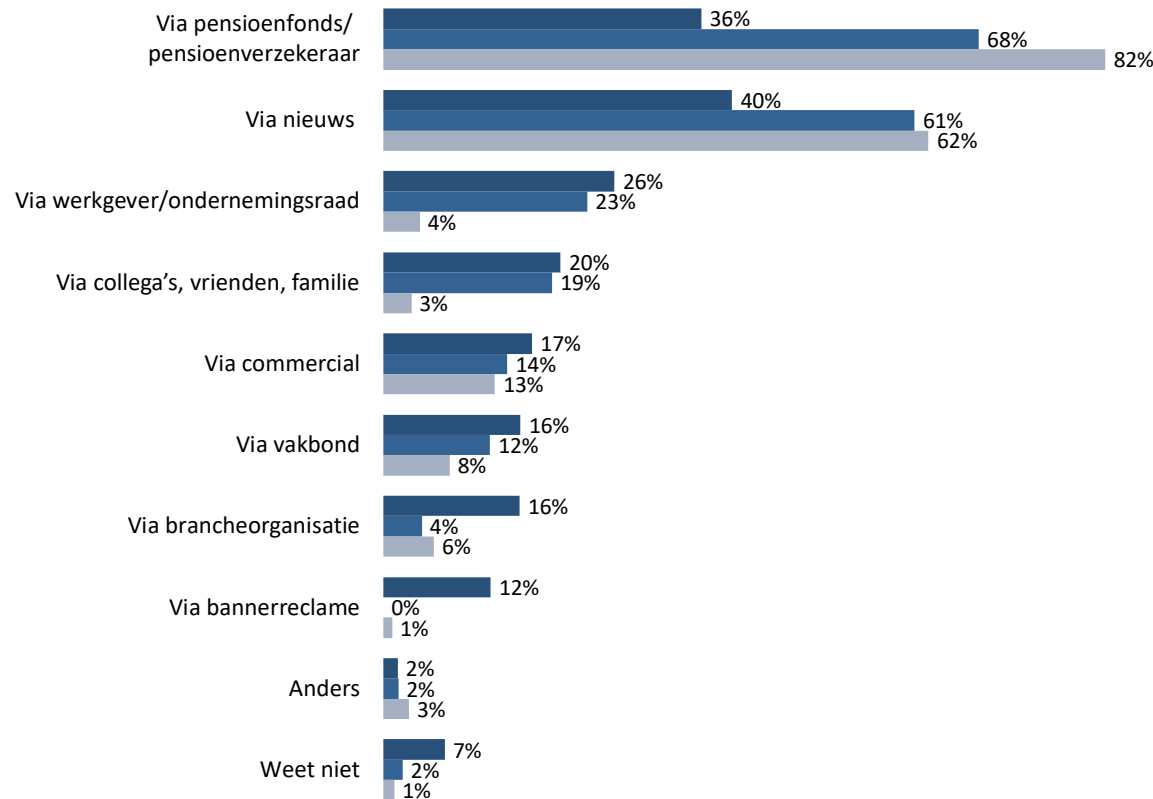
[Link naar tabel nieuwsbron](#)

Vraag: Je geeft aan dat je via het nieuws hebt gehoord over veranderingen in het pensioen. Welke nieuwsbron was dit?

Basis: iedereen die (o.a. via 'nieuws' iets heeft gehoord over de veranderingen aan het pensioen in Nederland.

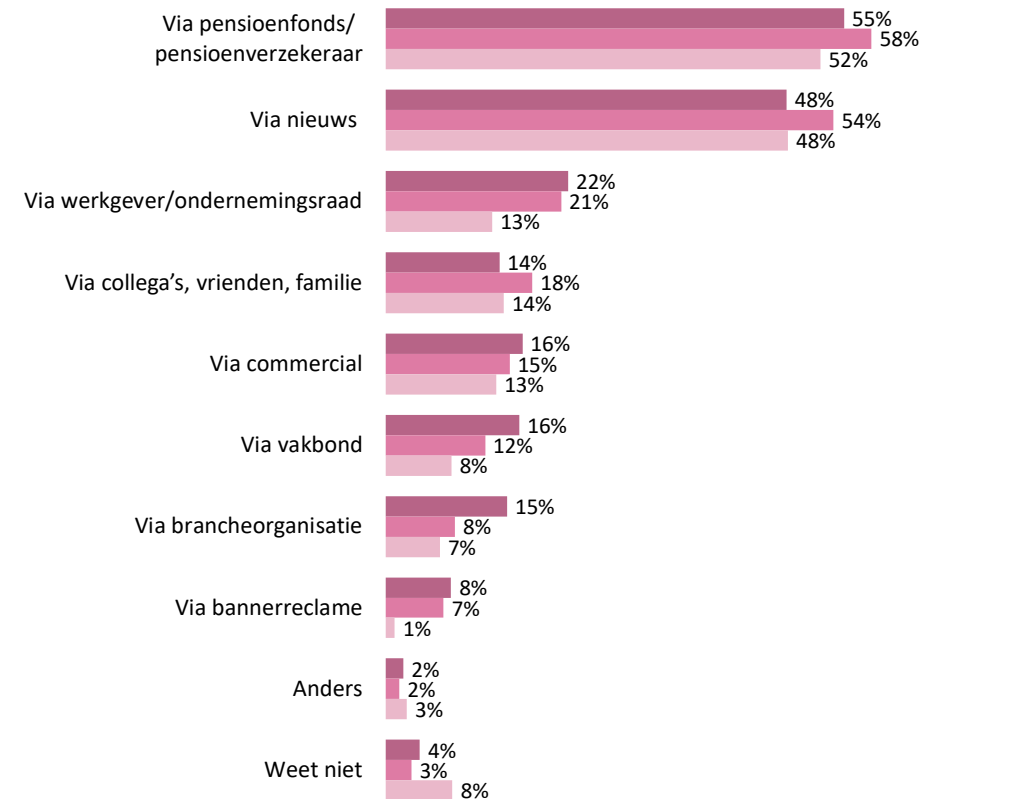

Vooral 55-plussers en gepensioneerden krijgen vaker wat mee via het pensioenfonds en/of het nieuws

■ Niet-gepensioneerd (18-55 jaar) ■ Niet-gepensioneerd (55+ jaar) ■ Gepensioneerd

[Link naar tabel wel/niet gepensioneerd](#)

■ Financieel geletterd (hoog) ■ Financieel geletterd (midden) ■ Financieel geletterd (laag)

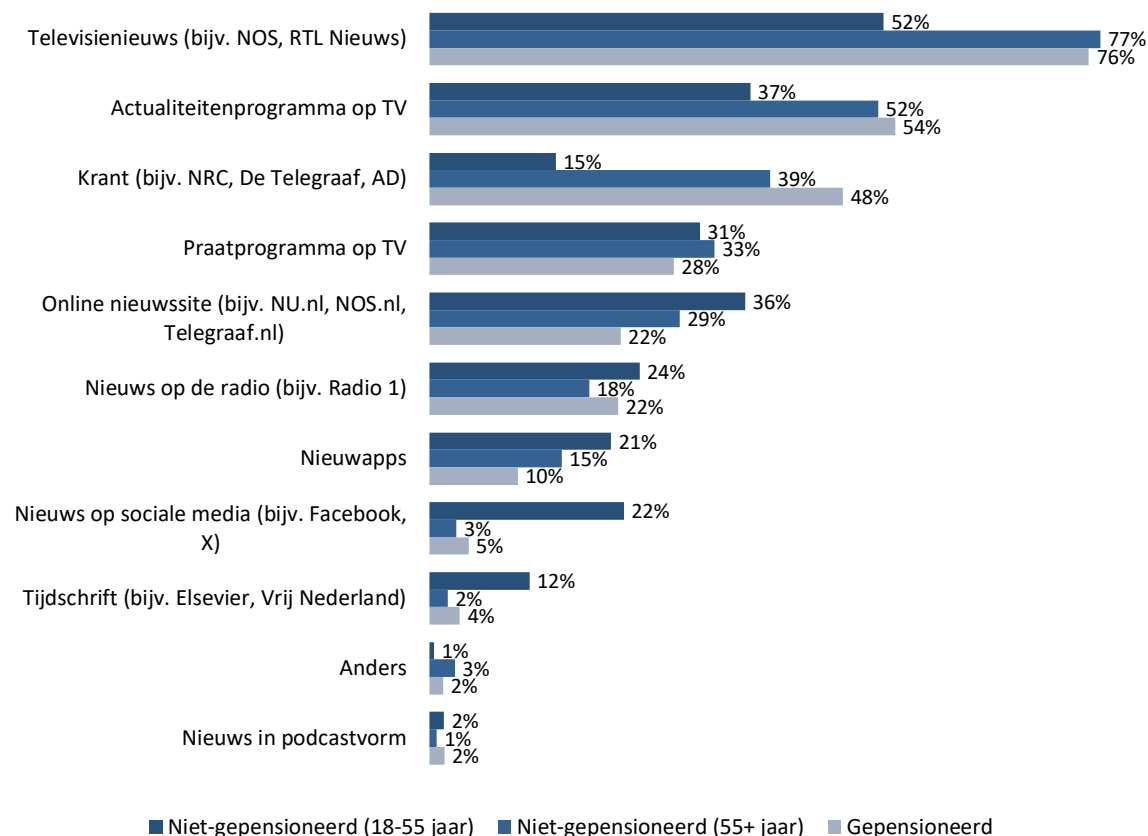
[Link naar tabel mate financieel geletterd](#)

Vraag: Weet je ook nog waar of van wie je iets hebt gehoord over veranderingen aan het pensioen in Nederland?

Basis: iedereen die bekend is met het feit dat er dingen gaan veranderen aan het pensioen in Nederland.

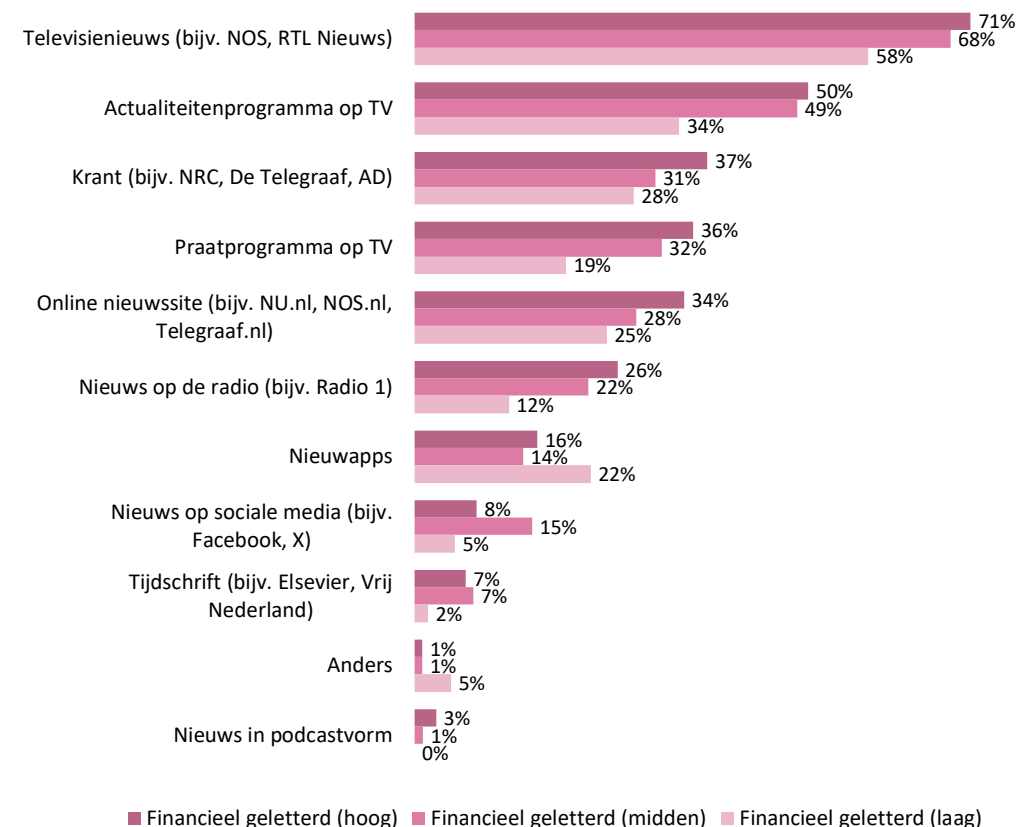

18-55 jarigen horen vaker wat via online nieuwsites, nieuwsapps, sociale media en tijdschriften, ook lager financieel geletterden noemen nieuwsapps vaker als bron

■ Niet-gepensioneerd (18-55 jaar) ■ Niet-gepensioneerd (55+ jaar) ■ Gepensioneerd

[Link naar tabel wel/niet gepensioneerd](#)

■ Financieel geletterd (hoog) ■ Financieel geletterd (midden) ■ Financieel geletterd (laag)

[Link naar tabel mate financieel geletterd](#)

Vraag: Je geeft aan dat je via het nieuws hebt gehoord over veranderingen in het pensioen. Welke nieuwsbron was dit?

Basis: iedereen die (o.a. via 'nieuws' iets heeft gehoord over de veranderingen aan het pensioen in Nederland.

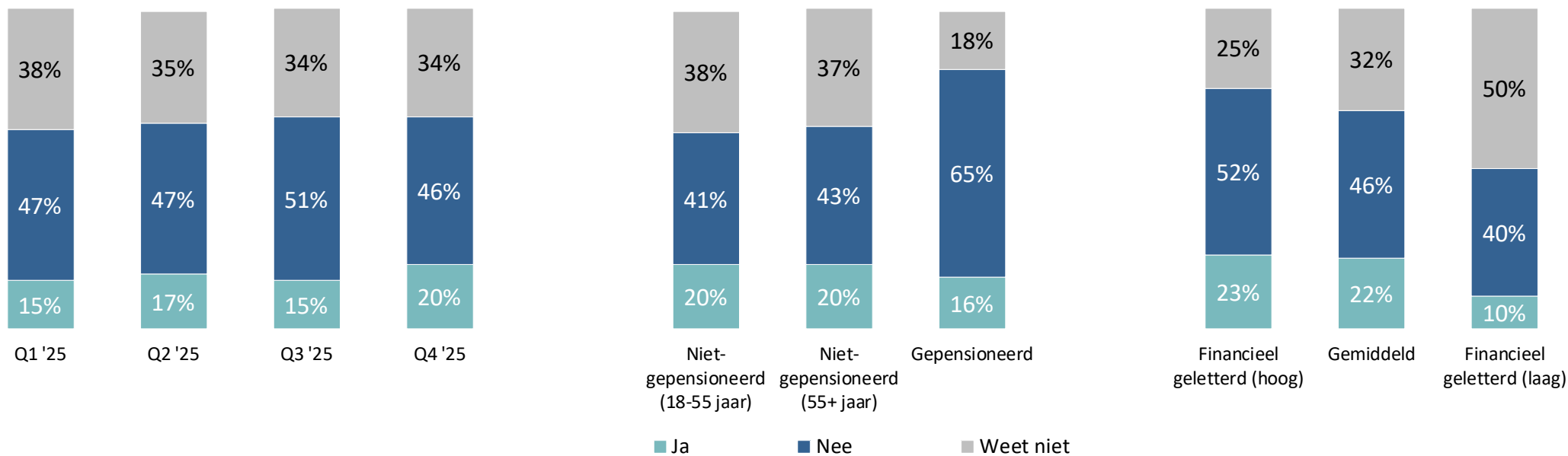

Resultaten | Pensioen aangepast o.b.v. nieuwe regels?

Stijging van het aandeel dat weet dat het eigen pensioen is aangepast

Ongeveer één op de vijf Nederlanders geeft aan dat één of meerdere pensioenen zijn aangepast volgens de nieuwe regels. We zien voor het eerst een duidelijke stijging van dit percentage sinds de start van 2025. Ongeveer een derde van de Nederlanders weet niet of het pensioen al is aangepast. Dit aandeel is wat lager onder financieel hoog geletterden en gepensioneerden. Wat ook opvalt is dat het aandeel dat bevestigt dat diens pensioen(en) al is/zijn aangepast lager is onder gepensioneerden en financieel laag geletterden.

[Link naar tabel pensioen aangepast aan nieuwe regels](#)

[Link naar tabel wel/niet gepensioneerd](#)

[Link naar tabel hoog/laag financieel geletterd](#)

Vraag: Is (één of meer van) jouw pensioen(en) al aangepast volgens de nieuwe pensioenregels?

Basis: Alle respondenten

Bijlagen

Verantwoording

Methode	Kwantitatief online onderzoek Aankondiging: online Reminder: online
Doelgroep en steekproef meting 16	Doelgroep: Algemeen publiek in Nederland (18 jaar of ouder) Steekproefkader: het consumentenpanel van Dynata Steekproef: netto 912 respondenten Doelgroep 1: Niet gepensioneerd 18-54 jaar: netto n= 503 respondenten Doelgroep 2: Niet gepensioneerd 55+ jaar: netto n= 201 respondenten Doelgroep 3: Gepensioneerd: netto n= 208 respondenten
Veldwerk	Het veldwerk heeft plaatsgevonden van 10 t/m 24 november 2025 De gemiddelde invultijd van de vragenlijst bedroeg: 9 minuten
Weging	De steekproef is gewogen op de achtergrondkenmerken geslacht, leeftijd, (Nielsen)regio en opleiding. De wegefficiency van Q4, 2025 meting bedraagt 73,0%. In het totaal krijgen de drie vermelde doelgroepen daardoor weer hun eigen gewicht, gebaseerd op onderstaande populatieaantallen*: Doelgroep 1: Niet gepensioneerd 18-54 jaar: 8.377.981 (59%) Doelgroep 2: Niet gepensioneerd 55+ jaar: 3.284.019 (23%) Doelgroep 3: Gepensioneerd: 2.515.000 (18%) <i>*) Aantallen zijn gebaseerd op verhoudingscijfers van DiN Gouden Standaard en CBS bevolkingsprognose 2022</i>

Bijlagen

Tabellen resultaten

Tabel: Vertrouwen in pensioenstelsel

	Q1 '25	Q2 '25	Q3 '25	Q4 '25
VERTROUWEN	5,9	6,2	5,9	6,2
Deelnemer-vriendelijk	6,3	6,5	6,4	6,6
Duidelijke communicatie	6,1	6,3	6,1	6,4
Eerlijk	6,1	6,4	6,1	6,3
Stabiel	6,0	6,3	6,0	6,3
Identificatie	5,6	5,9	5,5	5,8
Toereikend	5,4	5,8	5,4	5,7

[<- Terug naar de grafiek](#)

Tabel: Vertrouwen in pensioenstelsel verdeeld naar niet-gepensioneerd tot en met 55 jaar, niet-gepensioneerd 55+ en gepensioneerd

	Q1 '25	Q2 '25	Q3 '25	Q4 '25
Niet-gepensioneerd (18-55 jaar)	5,9	6,4	5,8	6,2
Niet-gepensioneerd (55+ jaar)	5,8	5,7	5,7	5,9
Gepensioneerd	6,3	6,2	6,4	6,4

[<- Terug naar de grafiek](#)

Tabel: Vertrouwen in pensioenstelsel verdeeld naar hoog, midden en laag financieel geletterd

	Q1 '25	Q2 '25	Q3 '25	Q4 '25
Financieel geletterd (hoog)	6,4	6,5	6,5	6,7
Financieel geletterd (midden)	5,9	6,3	5,9	6,2
Financieel geletterd (laag)	5,4	5,5	5,3	5,4

[<- Terug naar de grafiek](#)

Tabel: bekendheid pensioenkenmerken

	Q1 '25	Q2 '25	Q3 '25	Q4 '25
Het pensioen bestaat uit 3 delen: AOW, pensioen via de werkgever en aanvullend (waar)	89%	87%	85%	88%
Pensioen wordt meestal door de werkgever geregeld (waar)	76%	82%	80%	77%
De hoogte van het pensioen wordt vooral bepaald door wat je inlegt en niet meer door wat je loon is geweest (waar)	68%	68%	67%	71%
Zzp-ers hebben op dit moment geen recht op AOW (niet waar)	67%	65%	69%	70%
Ik kan niets veranderen aan mijn pensioen (niet waar)	57%	56%	59%	58%
Het pensioen biedt ook plaats aan zzp-ers (waar)	51%	55%	53%	58%
In de toekomst gaat iedereen over naar één groot landelijke pensioenfonds (niet waar)	60%	56%	60%	57%
De pensioenpot wordt steeds kleiner, straks is er geen geld meer voor de mensen die nu jong zijn (niet waar)	46%	51%	44%	47%

[<- Terug naar de grafiek](#)

Tabel: Bekendheid pensioenkenmerken verdeeld naar niet-gepensioneerd tot en met 55 jaar, niet-gepensioneerd 55+, gepensioneerd

	Niet-gepensioneerd (18-55 jaar)	Niet-gepensioneerd (55+ jaar)	Gepensioneerd
Het pensioen bestaat uit 3 delen: AOW, pensioen via de werkgever en aanvullend (waar)	86%	90%	94%
Pensioen wordt meestal door de werkgever geregeld (waar)	76%	79%	79%
De hoogte van het pensioen wordt vooral bepaald door wat je inlegt en niet meer door wat je loon is geweest (waar)	72%	71%	69%
Ik kan niets veranderen aan mijn pensioen (niet waar)	65%	59%	39%
Zzp-ers hebben op dit moment geen recht op AOW (niet waar)	61%	80%	86%
Het pensioen biedt ook plaats aan zzp-ers (waar)	56%	60%	59%
In de toekomst gaat iedereen over naar één groot landelijke pensioenfonds (niet waar)	51%	66%	66%
De pensioenpot wordt steeds kleiner, straks is er geen geld meer voor de mensen die nu jong zijn (niet waar)	37%	54%	71%
De mensen die nu werken betalen voor de mensen die nu met pensioen zijn (niet waar)	0%	0%	0%

<- Terug naar de grafiek

Tabel: Bekendheid pensioenkenmerken verdeeld naar hoog, midden en laag financieel geletterd

	Financieel geletterd (hoog)	Financieel geletterd (midden)	Financieel geletterd (laag)
Het pensioen bestaat uit 3 delen: AOW, pensioen via de werkgever en aanvullend (waar)	90%	89%	85%
Pensioen wordt meestal door de werkgever geregeld (waar)	79%	76%	77%
De hoogte van het pensioen wordt vooral bepaald door wat je inlegt en niet meer door wat je loon is geweest (waar)	74%	73%	64%
Zzp-ers hebben op dit moment geen recht op AOW (niet waar)	70%	71%	67%
Het pensioen biedt ook plaats aan zzp-ers (waar)	68%	55%	48%
De pensioenpot wordt steeds kleiner, straks is er geen geld meer voor de mensen die nu jong zijn (niet waar)	62%	46%	31%
Ik kan niets veranderen aan mijn pensioen (niet waar)	59%	62%	50%
In de toekomst gaat iedereen over naar één groot landelijke pensioenfonds (niet waar)	51%	62%	54%
De mensen die nu werken betalen voor de mensen die nu met pensioen zijn (niet waar)	0%	0%	0%

<- Terug naar de grafiek

Tabel: gedrag ten aanzien van pensioen

	Q1 '25	Q2 '25	Q3 '25	Q4 '25
Open EN lees je alle brieven en e-mails die je ontvangt van je pensioenfond(sen)? (% ja altijd)	34%	40%	33%	34%
Bekijk je hoe je pensioen ervoor staat door het UPO of www.mijnpensioenoverzicht.nl te bekijken? (% ja, elk jaar)	41%	44%	40%	41%
Heb je je de afgelopen 6 maanden op een andere manier met je pensioen beziggehouden? (% ja)	55%	58%	56%	56%
Heb je zelf wel eens iets veranderd aan je pensioen, bijvoorbeeld extra premie inleggen of het wijzigen van je risicoprofiel? (% ja)	32%	31%	29%	29%

<- Terug naar de grafiek

Tabel: gedrag ten aanzien van pensioen verdeeld naar niet-gepensioneerd tot en met 55 jaar, niet-gepensioneerd 55+ en gepensioneerd

	Niet-gepensioneerd (18-55 jaar)	Niet-gepensioneerd (55+ jaar)	Gepensioneerd
Open EN lees je alle brieven en e-mails die je ontvangt van je pensioenfond(sen)? (% ja altijd, ja meestal)	21%	48%	59%
Bekijk je hoe je pensioen ervoor staat door het UPO of www.mijnpensioenoverzicht.nl te bekijken? (% ja, elk jaar)	29%	60%	59%
Heb je je de afgelopen 6 maanden op een andere manier met je pensioen beziggehouden? (% ja)	58%	56%	49%
Heb je zelf wel eens iets veranderd aan je pensioen, bijvoorbeeld extra premie inleggen of het wijzigen van je risicoprofiel? (% ja)	37%	22%	15%

<- Terug naar de grafiek

Tabel: gedrag ten aanzien van pensioen verdeeld naar hoog, midden en laag financieel geletterd

	Financieel geletterd (hoog)	Financieel geletterd (midden)	Financieel geletterd (laag)
Open EN lees je alle brieven en e-mails die je ontvangt van je pensioenfond(sen)? (% ja altijd, ja meestal)	45%	34%	20%
Bekijk je hoe je pensioen ervoor staat door het UPO of www.mijnpensioenoverzicht.nl te bekijken? (% ja, elk jaar)	56%	43%	19%
Heb je je de afgelopen 6 maanden op een andere manier met je pensioen beziggehouden? (% ja)	64%	56%	45%
Heb je zelf wel eens iets veranderd aan je pensioen, bijvoorbeeld extra premie inleggen of het wijzigen van je risicoprofiel? (% ja)	38%	29%	19%

<- Terug naar de grafiek

Tabel: wel of niet bekend met veranderingen aan het pensioen

Ben jij bekend met het feit dat er dingen gaan veranderen aan het pensioen in Nederland?	Q1 '25	Q2 '25	Q3 '25	Q4 '25
Ja	65%	70%	63%	67%
Nee	24%	21%	28%	24%
Weet niet	11%	9%	10%	10%

[<- Terug naar de grafiek](#)

Tabel: wel of niet bekend met veranderingen aan het pensioen, verdeeld naar niet-gepensioneerd tot en met 55 jaar, niet-gepensioneerd 55+ en gepensioneerd

Ben jij bekend met het feit dat er dingen gaan veranderen aan het pensioen in Nederland?	Niet-gepensioneerd (18-55 jaar)	Niet-gepensioneerd (55+ jaar)	Gepensioneerd
Ja	55%	81%	88%
Nee	33%	11%	8%
Weet niet	12%	8%	4%

[<- Terug naar de grafiek](#)

Tabel: wel of niet bekend met veranderingen aan het pensioen, verdeeld naar hoog, midden en laag financieel geletterd

Ben jij bekend met het feit dat er dingen gaan veranderen aan het pensioen in Nederland?	Financieel geletterd (hoog)	Financieel geletterd (midden)	Financieel geletterd (laag)
Ja	74%	64%	45%
Nee	19%	28%	37%
Weet niet	6%	8%	17%

[<- Terug naar de grafiek](#)

Tabel: Bron van bekendheid veranderingen aan het pensioen

	Q1 '25	Q2 '25	Q3 '25	Q4 '25
Via pensioenfonds/ pensioenverzekeraar	54%	50%	57%	56%
Via nieuws	60%	62%	59%	51%
Via werkgever/ondernemingsraad	15%	16%	19%	20%
Via collega's, vrienden, familie	19%	16%	19%	16%
Via commercial	19%	17%	18%	15%
Via vakbond	13%	13%	11%	13%
Via brancheorganisatie	7%	9%	6%	10%
Via bannerreclame	4%	6%	4%	6%
Anders	1%	1%	1%	2%
Weet niet	5%	3%	3%	4%

[<- Terug naar de grafiek](#)

Tabel: Specifieke nieuwsbron via welke men iets heeft gehoord over veranderingen aan het pensioen

	Q1 '25	Q2 '25	Q3 '25	Q4 '25
Televisienieuws (bijv. NOS, RTL Nieuws)	0%	65%	70%	67%
Actualiteitenprogramma op TV	0%	38%	46%	47%
Praatprogramma op TV	0%	27%	27%	31%
Krant (bijv. NRC, De Telegraaf, AD)	0%	34%	36%	32%
Online nieuwssite (bijv. NU.nl, NOS.nl, Telegraaf.nl)	0%	34%	34%	30%
Nieuwapps	0%	11%	13%	16%
Nieuws op sociale media (bijv. Facebook, X)	0%	9%	11%	11%
Nieuws in podcastvorm	0%	4%	2%	1%
Nieuws op de radio (bijv. Radio 1)	0%	18%	18%	22%
Tijdschrift (bijv. Elsevier, Vrij Nederland)	0%	7%	5%	6%
Anders	0%	1%	1%	2%
Weet niet	0%	1%	3%	3%

[<- Terug naar de grafiek](#)

Tabel: Bron van bekendheid veranderingen, verdeeld naar niet-gepensioneerd tot en met 55 jaar, niet-gepensioneerd 55+ en gepensioneerd

	Niet-gepensioneerd (18-55 jaar)	Niet-gepensioneerd (55+ jaar)	Gepensioneerd
Via nieuws	47%	70%	81%
Via pensioenfonds/ pensioenverzekeraar	36%	57%	64%
Via collega's, vrienden, familie	26%	13%	10%
Via commercial	21%	16%	15%
Via werkgever/ondernemingsraad	19%	18%	3%
Via vakbond	14%	15%	9%
Via brancheorganisatie	10%	6%	1%
Via bannerreclame	4%	2%	0%
Anders	2%	0%	1%
Weet niet	6%	6%	1%

[<- Terug naar de grafiek](#)

Tabel: Bron van bekendheid veranderingen, verdeeld naar hoog, midden en laag financieel geletterd

	Financieel geletterd (hoog)	Financieel geletterd (midden)	Financieel geletterd (laag)
Via nieuws	60%	62%	61%
Via pensioenfonds/ pensioenverzekeraar	54%	50%	33%
Via collega's, vrienden, familie	17%	19%	20%
Via commercial	22%	18%	13%
Via werkgever/ondernemingsraad	17%	14%	11%
Via vakbond	13%	15%	8%
Via brancheorganisatie	7%	9%	2%
Via bannerreclame	2%	4%	1%
Anders	1%	1%	1%
Weet niet	5%	5%	5%

[<- Terug naar de grafiek](#)

Tabel: Specifieke nieuwsbron via welke men iets heeft gehoord over veranderingen aan het pensioen, verdeeld naar niet-gepensioneerd tot en met 55 jaar, niet-gepensioneerd 55+ en gepensioneerd

	Niet-gepensioneerd (18-55 jaar)	Niet-gepensioneerd (55+ jaar)	Gepensioneerd
Televisienieuws (bijv. NOS, RTL Nieuws)	52%	77%	76%
Actualiteitenprogramma op TV	37%	52%	54%
Krant (bijv. NRC, De Telegraaf, AD)	15%	39%	48%
Praatprogramma op TV	31%	33%	28%
Online nieuwssite (bijv. NU.nl, NOS.nl, Telegraaf.nl)	36%	29%	22%
Nieuws op de radio (bijv. Radio 1)	24%	18%	22%
Nieuwapps	21%	15%	10%
Nieuws op sociale media (bijv. Facebook, X)	22%	3%	5%
Tijdschrift (bijv. Elsevier, Vrij Nederland)	12%	2%	4%
Anders	1%	3%	2%
Nieuws in podcastvorm	2%	1%	2%

[<- Terug naar de grafiek](#)

Tabel: Specifieke nieuwsbron via welke men iets heeft gehoord over veranderingen aan het pensioen, verdeeld naar hoog, midden en laag financieel geletterd

	Financieel geletterd (hoog)	Financieel geletterd (midden)	Financieel geletterd (laag)
Televisienieuws (bijv. NOS, RTL Nieuws)	71%	68%	58%
Actualiteitenprogramma op TV	50%	49%	34%
Krant (bijv. NRC, De Telegraaf, AD)	37%	31%	28%
Praatprogramma op TV	36%	32%	19%
Online nieuwssite (bijv. NU.nl, NOS.nl, Telegraaf.nl)	34%	28%	25%
Nieuws op de radio (bijv. Radio 1)	26%	22%	12%
Nieuwapps	16%	14%	22%
Nieuws op sociale media (bijv. Facebook, X)	8%	15%	5%
Tijdschrift (bijv. Elsevier, Vrij Nederland)	7%	7%	2%
Anders	1%	1%	5%
Nieuws in podcastvorm	3%	1%	0%

[<- Terug naar de grafiek](#)

Tabel: Pensioen aangepast aan nieuwe regels

	Q1 '25	Q2 '25	Q3 '25	Q4 '25
Ja	15%	17%	15%	20%
Nee	47%	47%	51%	46%
Weet niet	38%	35%	34%	34%

[<- Terug naar de grafiek](#)

Tabel: Pensioen aangepast aan nieuwe regels, verdeeld naar niet-gepensioneerd tot en met 55 jaar, niet-gepensioneerd 55+ en gepensioneerd

	Niet-gepensioneerd (18-55 jaar)	Niet-gepensioneerd (55+ jaar)	Gepensioneerd
Ja	20%	20%	16%
Nee	41%	43%	65%
Weet niet	38%	37%	18%

[<- Terug naar de grafiek](#)

Tabel: Pensioen aangepast aan nieuwe regels, verdeeld naar hoog, midden en laag financieel geletterd

	Financieel geletterd (hoog)	Gemiddeld	Financieel geletterd (laag)
Ja	23%	22%	10%
Nee	52%	46%	40%
Weet niet	25%	32%	50%

[<- Terug naar de grafiek](#)

Regeringscommissaris transitie pensioenen

Vierde rapportage

Den Haag
13-1-2026

Inhoud

1. Inleiding	1
2. Overzicht monitoringsinformatie.....	2
2.1 Pensioenfondsen.....	2
2.2 Verzekeraars en ppi's	3
3. Thematische aandachtsgebieden	3
3.1 Verzekerde regelingen	3
3.2 Pensioenfondsen.....	5
3.3 Beoordelingsprocessen bij DNB en AFM	5
3.4 Veranderingen in regelgeving	7
4. Algemene impressie en vooruitblik	8
5. Conclusie	9

1. Inleiding

De regeringscommissaris transitie pensioenen brengt tweemaal per jaar een regulier advies uit aan de betreffende bewindspersoon. Dit is het vierde reguliere advies. De data in dit advies zijn afgesloten op 5 januari 2026.

Het advies is gebaseerd op informatie vanuit twee sporen. Het eerste spoor bestaat uit diverse databronnen, waaronder monitoringsinformatie van het ministerie van SZW alsmede monitoringsinformatie van DNB en de AFM en informatie uit sectorpublicaties. Het tweede spoor bestaat uit een reeks van gesprekken die de regeringscommissaris in de pensioensector heeft gevoerd. In het najaar van 2025 zijn gesprekken gevoerd met:

- Branchevereniging voor accountantskantoren voor het MKB (SRA)
- Branchevereniging voor administratie- en belastingkantoren voor het MKB (NOAB)
- Externe toezichthouders (DNB en AFM)
- IT-adviseurs en -leveranciers
- Intermediairs in het verzekeringsbedrijf (via Adfiz)
- Koepelorganisaties (Pensioenfederatie en Verbond van Verzekeraars)
- Ministerie van SZW
- Pensioenfondsen (met name de pensioenfondsen met transitiedatum 1-1-2026)
- Pensioenuitvoeringsorganisaties (puo's)
- Sociale partners
- Verzekeraars en premiepensioeninstellingen (ppi's)

Deze gesprekken zijn gebruikt om meer gedetailleerde informatie te krijgen over de voortgang van de transitie en om relevante knelpunten te signaleren. Daarbij zijn signalen breder gedeeld om deze te valideren en de impact ervan te toetsen. Ook zijn de gesprekken gebruikt om goede praktijkvoorbeelden op te halen en deze waar relevant te delen.

Ook tijdens diverse bijeenkomsten in de pensioensector, waar de regeringscommissaris - al dan niet als spreker - aanwezig was, zijn signalen opgevangen uit de pensioenketens.

In dit advies wordt eerst monitoringsinformatie gegeven (paragraaf 2). Vervolgens wordt op enkele specifieke observaties en thema's nader ingegaan (paragraaf 3). In paragraaf 4 zullen een algemene impressie en een vooruitblik worden gegeven. Tot slot staat in paragraaf 5 een advies over de haalbaarheid van 1-1-2028 als uiterste transitiedatum.

2. Overzicht monitoringsinformatie

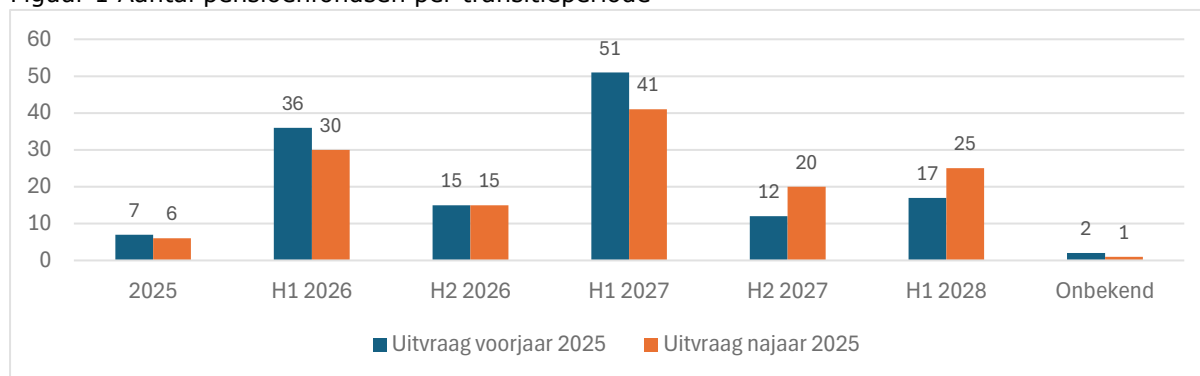
Hieronder wordt afzonderlijk ingegaan op de voortgang van de transitie ten aanzien van pensioenregelingen die zijn ondergebracht bij pensioenfondsen (par. 2.1) respectievelijk bij verzekeraars en ppi's (par. 2.2). De onderliggende informatie is verzameld door DNB.

2.1 Pensioenfondsen

Figuur 1 toont een verschuiving in de transitiedatum bij pensioenfondsen (inclusief Apf-kringen). In vergelijking met de vorige uitvraag zullen minder pensioenfondsen in de eerste helft van 2026 en de eerste helft van 2027 de transitie doormaken. Te zien is dat het aantal pensioenfondsen dat de transitie doormaakt in de tweede helft van 2027¹ en op 1-1-2028 toeneemt.

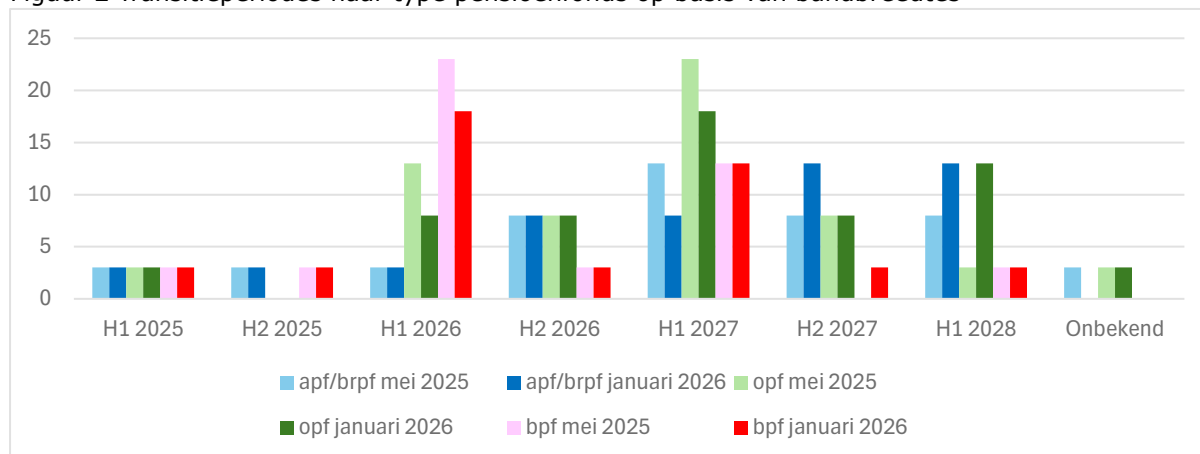
Figuur 1 is gebaseerd op een momentopname van begin januari 2026. Inmiddels is duidelijk geworden dat 24 pensioenfondsen op 1 januari 2026 de transitie hebben gemaakt. In de eerste helft van 2026 zullen nog 6 pensioenfondsen de transitie gaan maken.

Figuur 1 Aantal pensioenfondsen per transitieperiode²

In figuur 2 zijn de verschuivingen tussen twee momentopnames weergegeven per type pensioenfonds³. Daaruit blijkt dat de verschuivingen in de transitiedatum vooral voorkomen bij Opf-en en Apf-en/Brpf-en. Doordat een aanzienlijk aantal pensioenfondsen bij het herplannen gekozen heeft voor een andere datum dan 1 januari kunnen de werkzaamheden voor de puo's, de adviseurs en de toezichthouders beter worden gespreid.

Figuur 2 Transitieperiodes naar type pensioenfonds op basis van bandbreedtes⁴

¹ Meestal is de transitiedatum 1-7-2027.

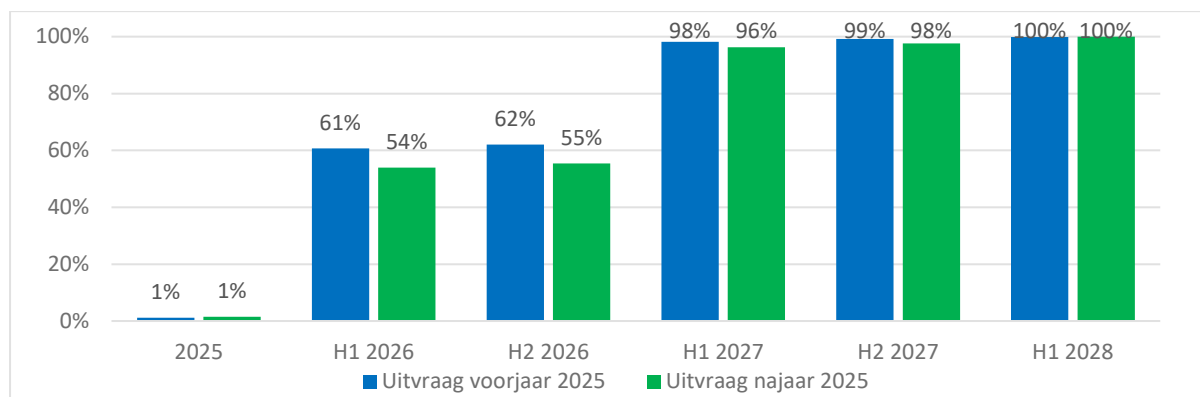
² De cijfers in figuur 1, 2 en 3 hebben alleen betrekking op pensioenfondsen die voornemens zijn in te varen.

³ Bij Apf-en worden de kringen apart geteld.

⁴ De getoonde cijfers in figuur 2 laten de gemiddelden van bandbreedtes zien. Wanneer er geen verschuiving is, betekent dit niet dat er geen verschuiving was, wel dat het aantal verschuivingen binnen de bandbreedte van 5 pensioenfondsen bleef. Tegelijkertijd kan het verschuiven van één pensioenfonds er al toe leiden dat een ander gemiddelde wordt getoond.

Ondanks de verschuivingen van de transitiedata zoals getoond in figuren 1 en 2, zal voor 1-7-2026 reeds 54% van deelnemers de transitie hebben doorgemaakt (figuur 3), waarvan 52,5%-punt per 1-1-2026. Dat het effect van de verschuivingen in termen van deelnemersaantallen beperkt is, duidt erop dat met name kleinere pensioenfondsen hun transitiedatum hebben aangepast.

Figuur 3 Overgestapte deelnemers per transitieperiode (cumulatief)⁵

2.2 Verzekeraars en ppi's

In het derde advies van de regeringscommissaris werden de cijfers van voorjaar 2025 getoond, zoals verzameld door DNB. Daaruit kwam het beeld naar voren dat naar verwachting ongeveer 40% van de contracten bij verzekeraars wordt omgezet op de laatste invoerdatum van 1-1-2028. Voor de ppi's oogde de planning iets gelijkmatiger.

Aangezien veel contracten doorgaans per 1 januari worden omgezet, zal de volgende uitvraag door DNB in het voorjaar van 2026 plaatsvinden. Dan wordt duidelijker hoeveel contracten er nog moeten worden omgezet.

Uit gesprekken met partijen in deze keten ontstaat de indruk dat het omzettingstempo nog niet substantieel toeneemt. Daarom hebben de verzekeraars hun inspanningen verhoogd om de contracten zoveel mogelijk in 2026 en 2027 alsnog overgezet te krijgen, samen met de adviseurs.

3. Thematische aandachtsgedebieden

In deze paragraaf wordt ingegaan op enkele thema's. Het betreft de voortgang bij de verzekerde regelingen (par. 3.1), voortgang bij pensioenfondsen (par. 3.2), ontwikkelingen bij de toezicht-houders (par. 3.3) en veranderingen in wet- en regelgeving (par. 3.4).

3.1 Verzekerde regelingen

Uit de eerder gepresenteerde cijfers van DNB en de gesprekken die de regeringscommissaris dit najaar heeft gevoerd met de betrokken partijen blijkt dat het tempo van de omzettingen van verzekerde regelingen nog steeds laag is. De druk op werkgevers, adviseurs en verzekeraars/ppi's neemt daarmee toe. Er zijn een aantal oorzaken voor deze vertraging:

- Onwetendheid en onderschatting van het omzettingstempo door met name kleine werkgevers. Pensioen is voor veel werkgevers een onderwerp waar ze niet dagelijks mee bezig zijn. Met name kleine werkgevers die geen HR-medewerker(s) hebben, ervaren de urgentie van een overstap veelal nog niet. Ook hebben werkgevers soms het beeld dat het overstappen naar de Wtp vergelijkbaar is met een reguliere contractverlenging. Vanuit dit onterechte beeld beslissen deze werkgevers te makkelijk tot uitstel, waardoor zij later in een tijds-klem terecht gaan komen. Gemiddeld duurt een omzetting namelijk tussen de 2 en 6 kwartalen en de uiterste deadline voor het tekenen van offertes zal veelal 1 oktober 2027 zijn.

⁵ Op het moment van uitbrengen van het advies was er één pensioenfonds waarvan nog geen transitiedatum bekend is en dat daarom in deze figuur ontbreekt. Dit pensioenfonds vertegenwoordigt 0,05% van alle deelnemers.

- Werkdruk bij adviseurs en het soms ontbreken van een adviseur. Het aantal gekwalificeerde pensioenadviseurs is afgenomen⁶, waardoor planningen moeilijker te realiseren zijn. Daarnaast zijn er werkgevers met een verzekerde pensioenregeling die geen pensioenadviseur meer hebben. Deze werkgevers zullen nu alsnog een pensioenadviseur moeten vinden, wat de druk op deze dienstverleners extra doet toenemen.
- Contractvorm. Met name werkgevers met een contract zonder vaste einddatum of met een einddatum ná 1-1-2028 zijn moeilijker te overtuigen om nu al in actie te komen. Er is in die gevallen immers geen natuurlijk moment om die wijziging te laten ingaan. Contracten met een vaste einddatum die binnen de transitieperiode valt, worden in de regel op dat moment overgezet op een Wtp-regeling. In enkele gevallen worden contracten nog verlengd in de transitieperiode. In dit stadium zou dat tot een minimum beperkt moeten blijven aangezien de focus moet liggen op omzettingen. Vanuit verzekeraars en ppi's wordt bevestigd dat alleen in bijzondere omstandigheden nog wordt verlengd.

Forse consequenties

De vertraging die optreedt bij de omzettingen van de verzekerde regelingen kan ertoe leiden dat werkgevers niet op tijd hun verzekerde regeling hebben aangepast. Dit heeft forse consequenties, met name voor de werknemers. Het Centraal aanspreekpunt pensioenen van de Belastingdienst heeft die gevolgen onlangs op een rij gezet⁷. Voor dit fiscale risico heeft de regeringscommissaris aandacht gevraagd van werkgevers en werknemers, onder andere via NOS-uitzendingen op 15 november jl. Ook vanuit verzekeraars, premiepensioeninstellingen, adviseurs en belastingconsulenten wordt aan bewustwording bij (kleine) werkgevers gewerkt.

Werkgevers hebben geen enkele reden meer om het gesprek over de nieuwe pensioenregeling uit te stellen. De verzekeraars en ppi's hebben hun producten klaar en de adviseurs hebben het proces met andere werkgevers al succesvol doorlopen aan de hand van hun stappenplannen. Daarbij lijkt een grote meerderheid van werkgevers te kiezen voor de eerbiedigende werking. Dat betekent niet dat er niets hoeft te gebeuren. Nog niet alle werkgevers beseffen dat zij niet alleen afspraken moeten maken met de medewerkers over de toekomstige pensioenregeling, maar ook over een andere regeling voor het nabestaandenpensioen.

Werkgevers, adviseurs en verzekeraars zijn direct betrokken bij het omzetten van de regeling. Daarnaast zijn er andere partijen die weliswaar niet rechtstreeks betrokken zijn bij de omzettingen, maar toch een positieve rol kunnen spelen om werkgevers aan te zetten te starten met het omzetten van hun verzekerde pensioenregeling. Daarbij gaat het onder meer om de koepelorganisaties VNO-NW/MKB-Nederland en de diverse brancheorganisaties. Gelukkig pakken zij deze rol nu steeds meer op.

Daarnaast zijn de accountant, boekhouder en belastingconsulent voor kleine werkgevers een vertrouwde bron van financiële informatie. Zij kunnen de werkgevers erop wijzen dat zij de omzetting van de pensioenregeling tijdig ter hand moeten nemen. SRA en NOAB hebben aangegeven de bij hun aangesloten leden te adviseren om dit onderwerp mee te nemen in hun reguliere gesprekken met de werkgevers.

Mede in reactie op het derde advies van de regeringscommissaris heeft de minister van SZW een gecoördineerde aanpak ingezet samen met VNO-NCW en MKB Nederland, FNV, Verbond van Verzekeraars en Adfiz. Het doel van deze werkgroep is te komen tot gezamenlijke acties om werkgevers met verzekerde regelingen aan te sporen hun regeling tijdig aan te passen. Aangezien er nog ruim anderhalf jaar resteert, zou dit haalbaar moeten zijn. Dit wordt bevestigd door zowel verzekeraars en ppi's als de adviseurs. Tegelijkertijd maken zij zich zorgen als de vertraging verder oploopt. In de eerstvolgende rapportage zal er cijfermateriaal beschikbaar zijn ten aanzien van de gerealiseerde omzettingen per 1-1-2026. Op dat moment zal de regeringscommissaris opnieuw ingaan op het tempo van de omzettingen.

⁶ Derde reguliere advies van de regeringscommissaris transitie pensioenen (19 juni 2025), paragraaf 3.1, p. 6.

⁷ www.centraalaanspreekpuntpensioenen.belastingdienst.nl/wp-content/uploads/2025/10/251023-Memo-fiscale-gevolgen-niet-tijdig-aanpassen-pensioenregeling.pdf

3.2 Pensioenfondsen

Vanaf 1 januari 2026 is de helft van de ruim 19 miljoen deelnemers⁸ bij pensioenfondsen over naar het nieuwe pensioenstelsel. Hiermee is een grote stap gezet in de transitie. In veel huishoudens zal inmiddels minimaal één brief met transitie-informatie zijn ontvangen.

Het proces naar 1-1-2026 was intensief, zowel voor de pensioenfondsen en pensioenuitvoeringsorganisaties als voor de toezichthouders. Er was ook een relatief korte periode tussen het toen geldende uiterste indienmoment (1-7-2025) voor het implementatieplan en deze transitiedatum (6 maanden). Als gevolg van de T-12-systematiek⁹ zal deze periode in het vervolg doorgaans minimaal een jaar zijn.

Een aantal pensioenfondsen heeft in het najaar alsnog moeten besluiten de transitie uit te stellen. De reden hiervan ligt vaak in een combinatie van enerzijds de ervaringen in het beoordelingsproces bij DNB en de aanpassingen die dat betekende voor het implementatieplan, anderzijds de IT die nog niet voldoende betrouwbaar was om een beheerste overgang mogelijk te maken en soms een combinatie hiervan. Dat deze pensioenfondsen deze zorgvuldigheid betrachten, terwijl de druk om door te zetten groot kan zijn, is alleszins begrijpelijk. Tegelijk kan worden gehoopt dat het lerend vermogen in de sector ertoe bijdraagt dat deze factoren minder vaak reden tot uitstel zullen zijn.

De komende maanden zullen de puo's van de pensioenfondsen die op 1-1-2026 zijn overgestapt verder gaan met het nawerk, het tweede toetsmoment en het verstrekken van de definitieve transitie-overzichten aan de deelnemers. Ook zullen dan de transities worden uitgevoerd voor de pensioenfondsen die gedurende het jaar 2026 overgaan.

3.3 Beoordelingsprocessen bij DNB en AFM

DNB

Tot begin januari 2026 heeft DNB in totaal 30 invaarbeschikkingen afgegeven; daarnaast heeft DNB 50 partiële beoordelingen uitgevoerd. De beoordeling van de pensioenfondsen met transitiedatum 1-1-2026 was een intensief traject onder aanzienlijke tijdsdruk. Die tijdsdruk had onder meer de volgende oorzaken:

- De uiterste indiendatum van het implementatieplan voor deze pensioenfondsen was de vroegere generieke datum van 1 juli 2025. Daarbij hebben deze pensioenfondsen niet allen daadwerkelijk voor die datum hun implementatieplan ingediend. Hiermee was er soms betrekkelijk weinig tijd om de noodzakelijke iteraties tussen DNB en het pensioenfonds over de implementatieplannen te doorlopen.
- In sommige gevallen moesten pensioenfondsen vanwege noodzakelijke wijzigingen in het implementatieplan overleggen met hun sociale partners.
- Inhoudelijke vraagstukken speelden op die nadere duiding van DNB vroegen. Daarbij ging het veelal over de inzet van het instrumentarium dat fondsen ter beschikking staat¹⁰.
- Vanwege de omvang van hun deelnemersbestand moest bij sommige pensioenfondsen al eerder in het najaar gestart worden met het verspreiden van de transitieoverzichten. Deze pensioenfondsen moesten daarom al eerder inzicht hebben over de uitkomst van de beoordeling door DNB.

Ondanks de tijdsdruk is DNB, in afstemming met de pensioenfondsen, erin geslaagd om tijdig duidelijkheid te verschaffen over de uitkomsten van de beoordelingen en zijn de beschikkingen op tijd afgegeven. Dat is een knappe prestatie van alle betrokkenen.

⁸ Cijfers DNB, [Jaargegevens individuele pensioenfondsen d.d. 18 september 2025](#). Het gaat om een optelling van alle deelnemers bij de pensioenfondsen (actieve deelnemers, slapers en gepensioneerden). Aangezien deelnemers bij meerdere pensioenfondsen pensioen kunnen hebben opgebouwd is er sprake van dubbeltellingen.

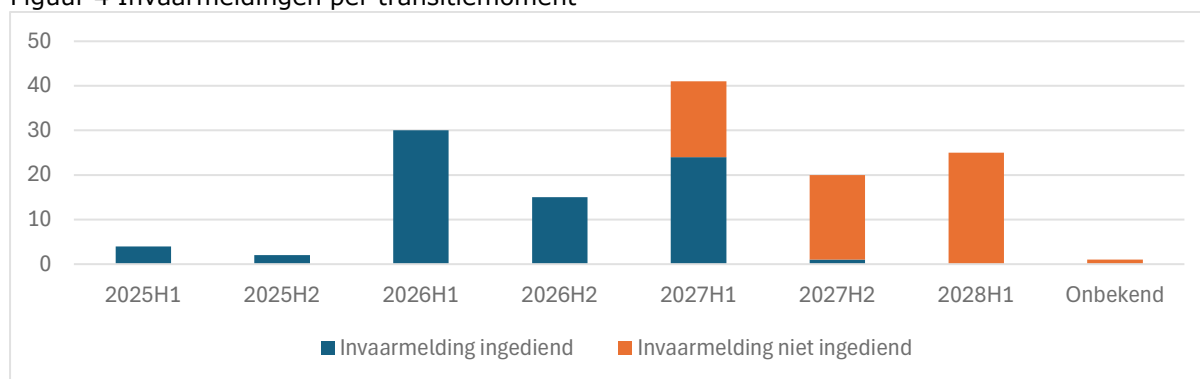
⁹ Tussentijds advies regeringscommissaris transitie pensioenen, d.d. 4 september 2024.

¹⁰ [TRANSITIENIEUWS – derde kwartaal 2025 - voortgang transitie en aandachtspunten voor fondsen | De Nederlandsche Bank](#)

Naar verwachting zal het beoordelingsproces soepeler verlopen voor de pensioenfondsen die in de tweede helft van 2026 en op 1-1-2027 willen overstappen. De introductie van T-12 maakt het mogelijk dat er meer tijd ligt tussen het moment van indienen van het implementatieplan en de transitiedatum. Daarnaast raakt het beoordelingsproces door DNB steeds verder ingeregeld. Bij pensioenfondsen is het beeld van wat van hen wordt verwacht steeds scherper. DNB stimuleert dit onder meer door het delen van 'best practices' voor het opstellen van het implementatieplan¹¹. Wanneer dergelijke inspanningen bijdragen aan kwalitatief betere implementatieplannen, kan het beoordelingsproces met minder iteraties verlopen.

Van de 41 pensioenfondsen/kringen die naar verwachting per 1-1-2027 zullen overstappen, hebben er inmiddels 24 hun implementatieplan ingediend (zie figuur 4). In die gevallen waar pensioenfondsen ervoor gekozen hebben het implementatieplan later dan T-12 in te dienen, heeft hierover afstemming plaatsgevonden tussen deze pensioenfondsen en DNB. DNB legt de verantwoordelijkheid voor de tijdigheid van het beoordelingsproces daarbij wel bij deze pensioenfondsen. DNB geeft aan voldoende capaciteit beschikbaar te hebben voor de beoordelingen van de implementatieplannen van de pensioenfondsen die in de tweede helft van 2026 en 1-1-2027 de overstap willen maken. Overigens zijn er ook pensioenfondsen die niet gaan invaren, waardoor zij een aangepast beoordelingstraject doorlopen dat mogelijk sneller verloopt. Deze fondsen zijn niet in de grafiek opgenomen.

Figuur 4 Invaarmeldingen per transitiemoment¹²

AFM

In het kader van het toezicht op de transitie richt de AFM zich tot diverse partijen.

Transitielcommunicatie pensioenfondsen

De AFM heeft tot nu toe zo'n 90 communicatieplannen beoordeeld. Het betreft zowel pensioenfondsen die tot en met 1-1-2026 overgestapt zijn als pensioenfondsen die op 1-7-2026 en 1-1-2027 zullen overgaan. De AFM geeft aan toegerust te zijn om de beoordeling van de communicatieplannen die nog zullen worden voorgelegd, uit te voeren.

De kwaliteit van de communicatieplannen neemt over tijd toe, maar biedt nog ruimte voor verbetering. De AFM draagt bij aan die kwaliteitsverbetering door de sector te informeren over de lessen die te leren zijn uit de eerder beoordeelde communicatieplannen¹³. Daarnaast heeft de AFM toelichting gegeven op hun visie en werkwijze inzake open normen¹⁴. Pensioenfondsen kunnen bovendien rechtstreeks met de AFM overleggen over fondsspecifieke vraagstukken. Dergelijke bilaterale contacten worden door de pensioenfondsen gewaardeerd. De toenemende duidelijkheid over de vereisten en het leerproces binnen de sector kunnen bijdragen aan het verbeteren van de deelnemerscommunicatie.

¹¹ [Good Practice: Inhoudsopgave implementatieplan pensioenfonds | De Nederlandsche Bank Good Practices van de Nederlandsche Bank inzake de nadere invulling pensioenbeheer in het implementatieplan | De Nederlandsche Bank](#)

¹² Cijfers DNB, stand 5 januari 2026.

¹³ [Nieuwe aandachtspunten voor Communicatieplan pensioentransitie](#) d.d. 8 juli 2025

¹⁴ De Groot, A. en F. Linders, 'Meer dan 'tick the box': open normen vragen om een helder en onderbouwd verhaal', Pensioen Magazine, augustus/september 2025, pp. 9-10.

De kwaliteit van de prognose-transitieoverzichten is toegenomen¹⁵. De mate waarin de geboden informatie aansluit bij de individuele situatie van de deelnemer is verbeterd. Toch blijft de AFM zorgen houden, bijvoorbeeld ten aanzien van het wekken van realistische verwachtingen.

De AFM vraagt de prognose-transitieoverzichten tijdig op bij pensioenfondsen, zodat ze de feedback van de AFM nog kunnen verwerken. Niettemin bleek het voor pensioenfondsen soms lastig de opmerkingen van de AFM tijdig te verwerken in de prognose transitieoverzichten, voordat deze moesten worden verzonden.

De eerste pensioenfondsen die de overstap hebben gemaakt naar de Wtp hebben inmiddels de definitieve transitieoverzichten aan hun deelnemers verstrekt. De kwaliteit van deze overzichten was overwegend afdoende.

Transitieoverzichten verzekeraars en ppi's

De AFM heeft in 2024 en 2025 onderzoek gedaan naar de tijdigheid en kwaliteit van de transitiecommunicatie van verzekeraars en ppi's. De AFM heeft de inzichten uit dit onderzoek gedeeld met de sector, met daarbij goede en minder goede praktijkvoorbeelden¹⁶.

Toezicht op pensioenadviseurs

Zoals in paragraaf 3.1 is aangegeven, zijn er zorgen over de voortgang van de transitie bij verzekerde regelingen. Pensioenadviseurs hebben hierin een aanjagende rol in de richting van de werkgevers die zij bedienen. Daarbij gaat het in de ene plaats om het tijdig in gang zetten van alle omzettingstrajecten en anderzijds om het zorgvuldig faciliteren van het bijbehorende arbeidsvoorwaardelijke proces. Die rol wordt nog niet door elke adviseur in voldoende mate opgepakt. Het lijkt hier met name te gaan om adviseurs die pensioenadvies niet als hoofdactiviteit hebben; gespecialiseerde adviseurs zijn doorgaans vol aan de slag.

Vanuit het toezicht op de pensioenadviseurs ontplooit de AFM activiteiten om hen te wijzen op hun verplichtingen en hen aan te zetten hun rol als aanjager op te pakken, onder meer in de uitgave "Sector in beeld financieel dienstverleners 2025"¹⁷. Daarnaast zal de AFM in januari 2026 hierover een brief sturen aan alle pensioenadvieskantoren. Deze brief zal ook worden gedeeld met koepel- en brancheorganisaties zodat zij deze via hun eigen kanalen kunnen verspreiden.

3.4 Veranderingen in regelgeving

Hieronder is een overzicht opgenomen van de regelgeving die in de tweede helft van 2025 is gepubliceerd. In het algemeen geldt dat het aantal nieuwe onderwerpen die additionele duiding of regelgeving vragen, afneemt.

Verschuiven einddatum transitie

De wet Verlenging pensioentransitie is aangenomen. Met deze wet is de eerder toegezegde verschuiving van de uiterste transitiedatum van 1-1-2027 naar 1-1-2028 gerealiseerd. Voor de pensioensector is het van belang dat deze duidelijkheid er nu is.

Wijzigingen in vrijstellings- en boetebesluit

Op 29 september jl. zijn de aangekondigde wijzigingen in het vrijstellings- en boetebesluit gepubliceerd¹⁸. Hiermee hebben werkgevers met een vrijgestelde pensioenregeling de gevraagde duidelijkheid gekregen over waar hun vrijgestelde pensioenregelingen tijdens en na de transitie aan moeten voldoen om de vrijstelling te behouden.

Kwalitatieve toelichting niet-invaren en realistische verwachtingen

De minister van SZW heeft in de voortgangsbrief¹⁹ van 2 juli 2025 twee maatregelen aangekondigd die tot additionele regelgeving hebben geleid²⁰. Pensioenfondsen zijn verplicht om een kwalitatieve toelichting te geven waarom niet is afgezien van invaren en deze toelichting ter

¹⁵ [Prognose-transitieoverzichten: verbetering zichtbaar, maar aandachtspunten blijven](#)

¹⁶ [Transitieoverzicht: good practices verzekeraars ook relevant voor pensioenfondsen](#) d.d. 6 oktober 2025.

¹⁷ [Sector in beeld 2025 financiële dienstverleners](#)

¹⁸ *Stcrt.* 2025, 33134.

¹⁹ *Kamerstukken II* 2024/25, 32 043, nr. 687.

²⁰ *Stb.* 2025, 439.

beschikking te stellen van de deelnemers. Daarnaast zijn de normen omtrent de transitiecommunicatie aangescherpt terzake van het wekken van realistische verwachtingen. Deze additionele vereisten hebben tot extra werkzaamheden voor pensioenfondsen geleid, maar dit heeft naar verluidt niet voor problemen gezorgd.

Van belang blijft dat er in deze fase van de transitie zo min mogelijk additionele wijzigingen komen. De huidige plannings geven immers weinig ruimte meer voor verdere vertragingen, terwijl duidelijkheid over het regulerend kader kan bijdragen aan de benodigde snelheid.

4. Algemene impressie en vooruitblik

Pensioenfondsen

De voortgang bij de pensioenfondsen verloopt over het algemeen beherst. De helft van het aantal deelnemers is over. Daarentegen moet van het aantal fondsen het grootste deel nog de transitie doormaken. De druk op de sector (pensioenfondsen, adviseurs, toezichthouders en betrokken puo's) zal daardoor hoog blijven. De beoordelingstrajecten bij DNB en AFM verlopen soepeler naarmate pensioenfondsen meer leren van vergelijkbare fondsen die hen zijn voorgegaan.

Het aantal pensioenfondsen dat in de tweede helft van 2027 en op 1-1-2028 de overstap verwacht te maken, is toegenomen. Het effect op het aantal deelnemers dat op die momenten overstapt, is relatief gering. Het gaat voornamelijk om kleinere pensioenfondsen en Apf-kringen. Niettemin staat een aanzienlijk aantal pensioenfondsen inmiddels op de laatst mogelijke transitiedatum ingepland. Mogelijk zal dit aantal de komende periode verder toenemen, wanneer er opnieuw sprake is van uitstel. Voorkomen moet worden dat voortdurend uitstel leidt tot druk om de uiterste transitiedatum uit te stellen. In het vorige advies van de regeringscommissaris is toegelicht dat dit een keuze is waaraan belangrijke nadelen kleven²¹. Uitstel van de uiterste transitiedatum is dan ook een 'ultimum remedium'.

Pensioenuitvoeringsorganisaties

Tot en met 1 januari 2026 is een groot aantal pensioenfondsen overgestapt. Dat betekent dat er binnenkort meer puo's zijn die een transitie volledig hebben doorlopen. Dit geldt ook voor de IT-leveranciers. De verwachting is dat de hierdoor opgedane kennis gaat helpen bij de komende transities.

Inmiddels is gebleken dat sommige puo's meer moeite hebben om de bij hen aangesloten pensioenfondsen tijdig over te zetten naar de Wtp. Dit leidt tot extra aandacht voor het 'plan-B' van pensioenfondsen, oftewel overstappen naar een andere puo. Hierdoor kan in bepaalde gevallen verder uitstel van transities nodig zijn. Nu er nog maar twee jaren resteren in de transitieperiode, neemt de ruimte voor verder uitstel af. De regeringscommissaris zal de markt voor puo-diensten blijven monitoren om te zien of alle pensioenfondsen en kringen tijdig kunnen worden overgezet.

Voor succesvolle uitvoering van 'plannen-B' is nodig dat andere puo's bereid en in staat zijn om de pensioenfondsen die willen of moeten overstappen te ontvangen. Daarbij speelt dat er niet veel puo's zijn en schaalverschillen tot overstapdrempels kunnen leiden. Ook hangt het soms af van de contractkeuze (SPR of FPR) en de mate van standaardisatie van de pensioenregeling of een 'plan-B' haalbaar blijkt. Toch zijn in de praktijk al enkele pensioenfondsen van puo gewisseld en geven enkele puo's aan dat zij voor nieuwe klanten open (gaan) staan.

Pensioenfondsen die - al dan niet gedwongen - overwegen om binnen de transitieperiode een overstap te maken naar een andere puo, kunnen de keuze voor een andere puo niet meer lang voor zich uitschuiven. Een overstap naar een andere puo is namelijk op zichzelf al een intensief traject en daarnaast dient ook de transitie op ordentelijke wijze plaats te vinden. Hierdoor neemt de druk op de uiterste invoerdatum toe.

Verzekerde regelingen

De transitie bij verzekerde regelingen begeeft zich richting het kritieke pad. Dat betekent dat de transitie nog steeds haalbaar lijkt, mits de betrokken partijen het maximale doen om de

²¹ Derde reguliere advies van de regeringscommissaris transitie pensioenen, paragraaf 4, "Uitstel is niet gratis en brengt risico's met zich mee", d.d. 19 juni 2025.

verzekerde regelingen om te zetten. Gelukkig zijn vrijwel alle partijen hiervan doordrongen en nemen zij ieder voor zich steeds meer initiatief vanuit de eigen verantwoordelijkheid.

De gecoördineerde aanpak zoals die is ingezet door de minister van SZW kan hier ondersteunend aan zijn. Daarbij is wel van belang dat deze aanpak binnen afzienbare termijn tot merkbare resultaten leidt. Het jaar 2026 is daarbij cruciaal. Nauwe monitoring door individuele verzekeraars alsmede vanuit het Verbond en het ministerie van SZW is nodig. De regeringscommissaris zal vanuit haar verantwoordelijkheid ook vinger aan de pols houden.

5. Conclusie

Gelet op bovenstaande duiding, de monitoringinformatie en de gevoerde gesprekken is er voor mij geen aanleiding te adviseren de uiterste transitiedatum te verschuiven. In mijn volgende reguliere rapportage(s) zal ik opnieuw een uitspraak doen over de haalbaarheid van de uiterste transitiedatum.

Prof. dr. S.G. van der Lecq

Regeringscommissaris transitie pensioenen